

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΒΕΘΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ἴατρος

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ

Γ. ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ, Δ. ΠΑΪΖΗΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πολιτικὸν δελτίον τοῦ μηνός. Τὸ Κορητικὸν ζήτημα καὶ ἡ Τουρκία ὑπὸ Δημητρ. Ἀχιλ. Καρόνη.—Ὁ ἐν Κύπρῳ φόρος τῆς ὑποτελείας ὑπὸ Εὔελθ. Πιτσιλίδου.—Ἡ κληρονομικότης τῶν νόσων ὑπὸ Ἀγγέλου Α. Ταλίνη.—Καινούργιο γλυκοχάραγμα (ποίημα) ὑπὸ Νίκου Θ. Γούζαρη.—Περὶ τραχωμάτων ὑπὸ Εὔδαγγ. Ἀθανασάκου.—Ὁ ἀλκοολισμὸς ὑπὸ Γεωρ. Α. Βεθανοπούλου.—Περὶ τῶν ἡμετέρων προγόνων ὑπὸ Σπυρ. Μηλιαράκη.—Θεατρικαὶ φησιογνωμίαι ὑπὸ Σπυρ. Σπυριδιωνίδου.—Ἐκδόσεις.

Περιέχονται δὲ εἰκόνες τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεοκλήτου καὶ τῶν κ. κ. Κωστῆ Χαιροπούλου καὶ Κωστῆ Οἰκονόμου.

ΕΤΟΣ Α΄.

ΤΕΥΧΟΣ Θ΄.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ

Ἐκαστον τεῦχος τιμᾶται λεπτὰ 60.

Γραφεῖα ὁδὸς Βαλτετσίου 23

ΤΙΜΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ δ' εν ετος δρ. 7
δι' εξ μηνων 4
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ δι' εν ετος φρ. χρ. 8

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΑΘΗΝΑΙ
Ὁδὸς Βαλτετσίου 23

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπι-
στρέφονται.
Ἀγγέλεται πᾶν νέον βι-
βλίον, τοῦ ὁποίου ἀποστέλ-
λεται εἰς τὸ γραφεῖον ἐν ἀν-
τίτυπον.

Πᾶσα αἰτησις πρὸς ἐγγραφήν συνοδεύεται ἀπαραιτήτως ὑπὸ τοῦ ἀντιλήμου εἰς
Τραπεζ. ἢ Ταχυδρομικὴν ἐπιταγήν, πρὸς τὸν κ.

Γ. ΒΕΘΑΝΟΠΟΥΛΟΝ

Ὁδὸς Βαλτετσίου ἀριθ. 23

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

Ν. Φ. ΣΚΛΕΠΑ

Ἐν Ἀθήναις

Προμηθεύεται ἅπαντα τὰ χημικὰ προϊόντα
ἐκ τῶν καλλιτέρων καταστημάτων Ἀγγλίας καὶ
Γαλλίας. Συλλογὴ χειρουργικῶν Ἐργαλείων,
κηλεπιδέσμων κ.λ.π. πλουσία συλλογὴ εἰδῶν
βιομηχανίας καὶ φωτογραφίας.

Ὅλα τὰ φαρμακευτικὰ εἶδη εἰς τιμὰς ἀκα-
ταγωνίστους.

Ὁδὸς Εὐρυπίδου καὶ Μενάνδρου.

ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ

ΚΑΙ

ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Ι. Σ. ΧΡΥΣΟΣΠΑΘΗΣ

Υψηλῆτος τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου.

Θεραπεύει τὴν Χωλότητα, Ραχίτιδα, Φυμα-
τίωσιν ὀστέων, Παραλύσεις ὡς καὶ Χειρουργ.
Παθήσεις τῶν Παίδων, ἡτοι Κήλας, Σκολιό-
ειδίτιδα κ.τ.λ.

Χειρουργεῖον, Ἐργαστήριον Ἀκτίνων Ραϊντ-
γκεν, Ἡλεκτρισμῶν, Θερμοαερολότρων, Με-
θόδου Bier κ.τ.λ.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ὀρθοπ. μηχανημάτων, κορ-
σέδων, Τεχνητῶν μελῶν, μετὰ Ἑδρωπαίων
Ἀρχιμηχανουργῶν.

Δωμάτια ἐσωτερικῶν ἀσθενῶν

Ὁραὶ ἐπισκέψεως 3—5 μ. μ.

Ὁδὸς Πανεπιστημίου καὶ Θεμιστοκλέους

(Πλατεῖα Ὀμονοίας)

Ὁ ἰατρός κ. Α. ΖΩΓΡΑΦΙΔΗΣ εἰδικῶς
ἀσκηθεὶς ἐν Βιέννῃ καὶ Παρισίοις ἐπὶ ἐπιτα-
σίαν εἰς τὰ νοσήματα θινός, λάρυγγος καὶ ὠτων
δέχεται 8—10 καὶ 3—5 ὁδὸς Πειραιῶς 25.

ΝΟΜΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ

ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΓΚΙΚΑ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

ἀριστοῦχου διδάκτορος τῆς Νομικῆς

ΕΤΟΣ Γ'.

Ὁδὸς Μαυρομυχάλη 26

ΦΩΤΟΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΚΑΖΑΝΗ

Κατασκευὴ καλλιτεχνικῶν τυπογραφικῶν
ἐκμαγειῶν clichés διὰ τὴν εἰκονογράφησιν
ἐφημερίδων, περιοδικῶν, βιβλίων κ.τ.λ.

Ὁ κ. Καζάνης εἶνε ὁ μόνος βραβευθεὶς δι'
Ἑλληνικῶν καὶ Ἑδρωπαϊκῶν παρασῆμων.

Ἀθήναι

Ὁδὸς Λέκκα (σιοὰ Σιμοπούλου).

Τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἐρμοῦ ἀριθ. 10 Φωτο-
γραφεῖον τοῦ κ. Ε. Ξανθοπούλου, εἶνε
τὸ μόνον τέλειον καὶ ἐργαζόμενον εἰλικρινῶς.
Ἄρκει μία ἐπίσκεψις.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἔτος Α'.

Τεύχος 9ον

Δεκέμβριος 1908

ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΤΟ ΚΡΗΤΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ ΚΑΙ Η ΤΟΥΡΚΙΑ

Μετὰ θλίψεως ὁ Ἑλληνισμὸς σύμπας ἐστε-
ρημένος δυνάμεως, προστασίας, βλέπει ἀπει-
λουμένην τὴν Μεγαλόνησον τῆς Μεσογείου, τὴν
ἡρωϊκὴν Κρήτην. Ἡ Διπλωματία παίζει μὲ
τὴν τύχην τῶν Κρητῶν καὶ ἡ Τουρκία παλ-
ληκαρεύεται ἀντιλαμβανομένη τὴν ἀδυναμίαν
κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν τοῦ Ἑλλ. Κράτους.
Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ Εὐρώπη τὰς ἡμέρας ταύ-
τας περίτρομος πρὸ τῶν κινδύνων Πανευρω-
παίου πολέμου, ἀπέχει ἐπιφυλακτικῶς ἐνερ-
γοῦ ἀναμίξεως καὶ ἡ Τουρκία ἐκμεταλλεύεται
τὴν ἀδυναμίαν ταύτην τῆς Εὐρώπης, ἀλλ' εἶ-
ναι προδήλως ἀληθέστατον ὅτι ἐὰν ἡ Ἑλλάς
εἶχε τὴν στιγμὴν ταύτην Στόλον ἰσχυρὸν καὶ
Στρατὸν ἄρτιον καὶ τὰ σύνορα ὀχυρωμένα,
ἤθελε προβῆ τάχιστα εἰς τετελεσμένην κατὰ-
ληψιν τῆς Κρήτης καὶ ἐξαναγκάζουσα τὴν
Τουρκίαν εἰς σιωπηρὰν ἀποδοχὴν.

Ἄλλὰ δυστυχῶς αἱ φοβεραὶ συμφοραὶ τοῦ
1897 καὶ τὰ ἐκ τούτων ὀλέθρια ἀποτελέ-
σματα, δὲν ἐξηνάγκασαν τὸ Κράτος εἰς τὸ νὰ
θέσῃ ἐπὶ τέλος ὡς βᾶσιν τῆς περαιτέρω
πορείας του τὴν ὀργάνωσιν Στρατοῦ καὶ Στό-
λου. Μὲ τὴν συνήθη τακτικὴν τῶν ἀναβολῶν
καὶ τὴν μακχυρίτητα, ἣτις κατέχει μοιρολα-
τρικῶς πάντας ἐν τῷ Κράτει ἀπὸ δεκαετηρί-
δων, ἡμέλησε τὸ Κράτος τῆς ἐπιτακτικῆς αὐ-
τῆς ἀνάγκης.

Ἀπὸ τοῦ 1899 εἰς πλεῖστα ἄρθρα, ἀδικό-

πως, ἐπιμόνωσ ἐτόνιζα τοὺς κινδύνους καὶ τοῦ
Ἔθνους καὶ τοῦ Κράτους, ἐκ τῆς τοιαύτης ἀδυνα-
μίας τοῦ Κράτους, ἀλλ' ἐκ τούτου ἔβλεπον μόνον,
ὡς οἰοῦναι ἀπάντησιν, προβιβασμοῦ ἐν ἀνυπάρκτῳ
Στρατῶ καὶ ἐν φανταστικῷ Στόλῳ, καὶ ἤ-
κουον μελετωμένην χειροτοσίαν 10 συνταγμα-
ταρχῶν εἰς Στρατηγούς, χωρὶς νὰ διοικήσουν
οὔτε Σύνταγμα ἄρτιον, οὔδ' ἐ' ἀσκήσωσιν,
οὔδ' ἐ' ἀσκηθῶσι.

Δυστυχῶς αἱ προβλέψεις μου ἐκεῖναι, τὰς
ὁποίας μετ' ἐπιμονῆς ἐπανελάμβανον εἰς τὰς
στήλας διαφόρων ἐφημερίδων, ἐπαληθεύουν ἐπὶ
τῇ ἀνακινήσει τοῦ Κρητικῶ ζητήματος. Ἡ
Κρήτη κινδυνεύει μόνον δι' ἔλλειψιν Στρατοῦ
καὶ Στόλου. Τοῦτο εἶναι τὸ ἀληθές. Ἐὰν ἀ-
πειλῇ ἡ Τουρκία, τὸ πράττει διότι γνωρίζει
ὅτι ἡ Ἑλλάς μόνον Συναγματάρχης καὶ
Ἵποστρατήγους ἔχει νὰ παρατάξῃ ἄνευ στρα-
τοῦ. Ἡ σκληρὰ δὲ αὐτῇ ἀλήθεια εἶναι καιρὸς
νὰ ὀρθωθῇ ὡς δίδραγμα εἰς τοὺς ἐν τῷ Κράτει,
διότι ἡ περαιτέρω ἐξακολούθησις τῆς κατα-
στάσεως ταύτης βεβαίως θὰ συσσωρεύσῃ συμ-
φορὰς, θὰ συμβῇ δὲ ὥστε νὰ τεθῇ ἐν ἀμφι-
βόλῳ αὐτῇ ἡ αὐτοτέλει καὶ ὑπαρξὶς τοῦ Κρα-
τιδίου τούτου εἰς ὁ περιωρίσθη ὁ Ἑλληνισμὸς
σατανικώτατα. Οἱ ἐν τῷ Κράτει ἄς σκεφθοῦν
τέλος, οἷαν ἔχουν εὐθύνην ἀπέναντι τῆς Φυλῆς.

Ἐν Κηφισίᾳ τῇ 1ῃ Ἰανουαρίου 1909

ΔΗΜ. ΑΧΙΛ. ΚΑΡΩΝΗΣ.

Δικηγόρος

Ο ΕΝ ΚΥΠΡΩ ΦΟΡΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟΤΕΛΕΙΑΣ

(Μετ' εὐχαριστήσεως δημοσιεύομεν τὴν κατωτέρω περιπούδαστον πραγματείαν «περὶ τοῦ ἐν Κύπρῳ φόρου τῆς ὑποτελείας» τοῦ ἐκ Λεμεσοῦ τῆς Κύπρου νομικοῦ καὶ δημοσιογράφου κ. Εὐέλθωνος Πιτσιλίδου).

Ὑπὸ τὸ ὄνομα «φόρος τῆς ὑποτελείας» ὑφίσταται ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ μοναδικὸν εἶδος φόρου, δι' οὗ ἐπιβάλλεται τοῖς ὑπὸ Ἀγγλικὴν κατοχὴν βιοῦσι Κυπρίοις, ὅπως πληρώνωσι πρὸς τὴν Τουρκίαν, ὡς κυρίαρχον, ἑτησίως ποσὸν ἐκ λιρῶν Ἀγγλικῶν 92.799 σελινίων 11 καὶ πεννῶν 3. Ἡ ἱστορικὴ προέλευσις τοῦ φόρου τούτου ἔχει ὡς ἑξῆς:

Μετὰ τὴν κατὰ τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον ἤτταν τῆς Τουρκίας, ἐξησφαλίζετο ἡ ἐν τῇ Ἀνατολῇ ὑπεροχὴ τοῦ Σλαβικοῦ στοιχείου· τοῦτο ἀπῆρσε τῇ ἀντιζήλῳ Ἀγγλίᾳ, ἥτις ἠπέλιψε διὰ πολέμου τὴν Ρωσίαν, ἐὰν δὲν συγκατετίθετο, νὰ περιορισθῶσιν οἱ ὅροι τῆς συνθήκης τοῦ Ἀγ. Στεφάνου, ἵνα καὶ αὕτη ζυλευθῇ ἐκ τῆς πεσούσης Τουρκικῆς Δρυός. Τὸ ἐν τῇ Ἀγγλικῇ βουλῇ ἐπιψηφισθὲν ὑπέρογκον ποσὸν πρὸς καταπολέμησιν τῆς Ρωσίας καὶ αἱ καταβληθεῖσαι Ἀγγλικαὶ προσπάθειαι συνετέλεσαν, ὥστε νὰ συλληθῇ ἐν Βερολίνῳ συνεδριον ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Βίσμαρκ, διαρκέσαν ἐπὶ ἓνα μῆνα (1 Ἰουνίου — 1 Ἰουλίου 1878), δι' οὗ ἀπεφασίσθη πρὸς τοὺς ἄλλοις δι' ἰδιαιτέρας συνθήκης μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Τουρκίας, κληθείσης «Συνθήκη προστατευτικῆς συμμαχίας μεταξὺ τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Τουρκίας», ἵνα ἡ τελευταία παραχωρήσῃ πρὸς διακυβέρνησιν τῇ Ἀγγλίᾳ τὴν νήσον Κύπρον, ὡς ἀντιστάθμισμα τῆς ὑποχρέωσης, ἣν ἡ Ἀγγλία ἀνελάμβανεν, ἵνα διὰ τῶν ὄπλων ὑπερασπίσῃ τὴν Τουρκίαν κατὰ τῶν Ρωσικῶν προσβολῶν. Ἡ ὡς ἄνω μυστικὴ συνθήκη, ὑπογραφεῖσα ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων τῶν δύο συμβληθέντων κρατῶν, συνεπληρώθη διὰ παραρτήματος ἐπεξηγητικοῦ τῆς συνθήκης, δι' οὗ:

Α'. Ἡ Ἀγγλία ἀνεγνώριζεν ἐπίσημως τὸ Μουτουλμανικὸν θρησκευτικὸν δικαστήριον.

Β'. Ἡ Ἀγγλία ὁμοῦ μετὰ τοῦ Τμήματος ἐπὶ τῶν εὐχαγῶν ἰδρυμάτων ἐν Τουρκίᾳ θέλει ἐπιτηρεῖ τὴν διοίκησιν τῆς περιουσίας, γαιῶν, κεφαλαίων, ἀνηκόντων εἰς Μουσουλμανικὰ θρησκευτικὰ ἰδρύματα ἐν τῇ νήσῳ.

Γ'. Ἡ Ἀγγλία θὰ πληρώσῃ εἰς τὴν Πύλῃν καθορισθὲν τι ποσὸν ἐκ τοῦ μέσου ὄρου τῶν πέντε τελευταίων ἐτῶν πρὸ τῆς κατοχῆς.

Δ'. Ἡ Τουρκία δύναται νὰ πωλῇ ἐλευθέρως καὶ ἐνοικιάσῃ γαίαν ἐκ τῶν ἀνηκουσῶν τῷ Ὄθωμανικῷ στέμματι καὶ κράτει, ὧν αἱ πρόσδοι ἐξαίρουνται τῶν ἐν τῷ Γ' ἄρθρῳ ἀναφερομένων (5.000 ἑτησίως).

Ε'. Ἡ Ἀγγλία δύναται διὰ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν τῆς νὰ ἀγοράσῃ καταναγκαστικῶς εἰς μετρίαν τιμὴν γαίαν ἀναγκαίαν πρὸς δημοσίαν πρόοδον, ἢ δι' ἄλλου δημοσίου σκοποῦ καὶ χέρσους ἐκτάσεις.

ΣΤ'. Ἡ Ἀγγλία θὰ ἐκκενοῖ τὴν Κύπρον καὶ ἡ Σύμβασις τῆς 4ης Ἰουνίου θὰ λήγῃ, ἐν ἣ περιπτώσει ἡ Ρωσία ἐπιστρέφει τῇ Τουρκίᾳ τὸ Κάρος καὶ τὰς ἄλλας γενομένας ἐν Ἀρμενίᾳ κτήσεις.

Αἱ ὀλίγαι αὗται τῆς συνθήκης γραμματαί, στηριζόμεναι ἐπὶ τοῦ δικαίου τοῦ ἰσχυροτέρου συνετέλεσαν, ὥστε ἡ δύστηνος ἡμῶν Πατρίς νὰ κύψῃ καὶ πάλιν τὸν αὐχένα ὑπὸ νέον ζυγόν, ἰσχυρότερον μὲν τῶν προηγουμένων, ἀλλ' ἀπατηλότερον καὶ πλέον πολιτισμένον· καὶ ὄντως κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην τὴν ἱστορικὴν, τῆς 27ης Ἰουνίου 1878 κατέφθανε τὸ πρῶτον Ἀγγλικὸν πολεμικὸν ἀτμόπλοιον «Παλλάξ» εἰς τὸν λιμένα τῆς πόλεως Λεμεσοῦ, ἐνῶ ἕτερος στόλος διέπλεε τὰ ἄλλοτε ἐνδοξα παράλια τῆς πατρίδος τοῦ Εὐαγόρου, ἵνα ἀναγγεῖλαι τοῖς ἀποροῦσι Κυπρίοις, ὅτι ἤλλασσον δεσπότην.

Τὴν ἐπομένην ἄγῃμα πεζοναυτῶν ἐκ τῆς «Παλλάδος» κατεβίβαζε τὴν ἡμισέληνον ἐκ τοῦ Ἐνετικοῦ τῆς Λεμεσοῦ φρουρίου, ἵνα ἀνυ-

ψωθῇ ἡ κραταιὰ Ἀγγλικὴ σημαία, οἱ δὲ δυστυχεῖς ὑπόδουλοι Κύπριοι ἐθεῶντο ἀπαθῶς τὴν ἑαυτῶν ἀλλαξοδεσποτείαν, μανθάνοντες τὴν κατοχὴν μετ' ἐνδομύχου τινὸς χαρᾶς, ἣν ἐθεώρουν, ὡς ἐν βῆμα πρὸς τὴν ἐθνικὴν τῶν ἀποκατάστασιν, ἔχοντες τὴν Ἀγγλίαν κυρίαρχον, ἥτις παρεχώρησε τὴν Ἐπτάνησον τῇ Μητρὶ Ἑλλάδι.

Μετὰ τινὰς ἀπὸ τῆς κατοχῆς ἡμέρας ὁ Sir Garnet Wolseley, πρῶτος τῆς Κύπρου Ἀρμοστής κατέφθικεν εἰς Κύπρον, προκηρύσσων, ὅτι ἐντέταλται ὑπὸ τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλείσεως νὰ διοικήσῃ ἐν εὐνομίᾳ καὶ ἰσότητι, παρέχων πᾶσι τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐλευθερίας, δικαιοσύνην καὶ ἀσφάλειαν. Κατὰ τὴν προσφώνησιν του ὁ αἰδίδιμος ἡμῶν Ἀρχιεπίσκοπος Σωφρόνιος Β' πρὸς τὸν Wolseley, ἀφοῦ ἀνέπτυξε τὰ διάφορα τοπικὰ ζητήματα, προσέθεσεν, ὅτι οἱ Κύπριοι δέχονται τὴν Ἀγγλικὴν διακυβέρνησιν μετὰ τινος χαρᾶς, οὐχὶ ὡς στέργοντες, ἀλλ' ὡς θεωροῦντες ταύτην, ὡς γέφυραν, δι' ἧς θὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἔνωσις τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

Ὡς ἀνωτέρω εἶδομεν ἐν τῷ Τρίτῳ ἄρθρῳ τοῦ παραρτήματος ὁ φόρος, ὃν ἀνελάμβανεν ἡ Ἀγγλία νὰ πληρώσῃ τῇ ἐπικυριαρχῶν δυνάμει ἔδει νὰ καθορισθῇ ἐκ τῶν πέντε τελευταίων ἐτῶν πρὸ τῆς κατοχῆς, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ μέσου ὄρου τῶν δημοσίων Κυπριακῶν προσόδων καὶ ἀφαιρουμένων τῶν δαπανῶν τῆς διοικήσεως τῆς νήσου. Πρὸς τοῦτο ἐστάλη εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁ Sir Πίττωλφ, πενθερὸς τοῦ νῦν Ἀρμοστοῦ Sir Κίγκ Χάρμαν καὶ πρῶτον Ἀρμοστής τῆς νήσου, ἵνα ἐξετάσῃ τὰ Τουρκικὰ βιβλία καὶ δι' αὐτῶν ἀνεύρῃ τὸ ποσόν, ὅπερ ἔμελλε ν' ἀποτελέσῃ τὸν κακὸν τῆς Κύπρου δαίμονα, τὸν περιφνημον ἀυποτελικὸν φόρον».

Βεβαίως ἤθελεν ἀπορήσει ὁ καλῶς γνωρίζων τὴν Τουρκικὴν κακοδιοίκησιν, πῶς ὁ Ἀγγλος ἀπεσταλμένος μετ' ἐπισταμένην ἐξέτασιν εὔρεν εἰς καλλίστην κατάστασιν τὰ Τουρκικὰ

περὶ Κύπρου βιβλία καὶ τὸ ὑπὸ τῆς Τουρκίας προβαλλόμενον ὑπέρογκον ποσὸν ἐκ λιρῶν 117.000 λίαν δεικαιολογημένον· ἀλλ' ὅμως τὸ τέκνον τῆς πονηρᾶς Ἀλδιόνας, οὔτε εὐθες οὔτε εὐπιστον ἦτο, ἀπ' ἐναντίας ἡ προσποίησις καὶ εὐπιστία του αὐτῆ δὲν ἦτο παρὰ ἐν τῶν συνήθων πολιτικῶν τεχνασμάτων τῶν Ἀγγλων, καθ' ὅσον οἱ μὲν Τοῦρκοι ἤθελον ἀνυπόπτως νὰ δειξώσιν, ὅτι εἰσέπραττον ἐκ τῆς νήσου ὑπέρογκα ποσά, νομίζοντες, ὅτι τοῦτο ἤθελεν ἀποβῆ πρὸς ὄφελος τοῦ Τουρκικοῦ ταμείου, ἐξ ἴσου ὅμως καὶ ὁ Πίττωλφ τὴν ἐξόγκωσιν τοῦ ποσοῦ εὐαρέστως ἔβλεπεν, ὡς μέλλουσιν νὰ πληρώσῃ οὐχὶ τὸ Τουρκικὸν ταμεῖον, ἀλλὰ τὰ πρὸς Ἀγγλους καὶ Γάλλους κεφαλαιούχους Τουρκικὰ χρέη, δ' ὧν ἡ Τουρκία συνετηρεῖτο κατὰ τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον καὶ ὧν τὴν πληρωμὴν ἠρνήθη πρὸς τὰς ἐγγυητριάς Δυνάμεις, ἀφήσασα ἐκκρεμῆς τὸ ζήτημα τοῦ δανείου, ὅπερ τόσον σκληρῶς ἐπέπρωτο νὰ πληρωθῇ ὑπὸ τῶν ἀναμικῶν Κυπριακῶν βαλαντίων ἀνευ οὐδεμιᾶς, ὡς εἶπομεν, τοπικῆς ὠφελείας· ὁ φόρος οὗτος καταδεικνύει ἐν μέρει, ὅτι ἡ Τουρκία διὰ τῆς συνάψεως τοῦ δανείου, ὅπερ ὑπῆρξε συνέπεια τῆς κακοδιοικήσεως, ἀπώλεσε κατ' οὐσίαν μέρος τῆς ἐκυτῆς ἀνεξαρτησίας Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ τῶν 117.000 δέον ν' ἀφαιρέσωμεν ἑξοδα διοικήσεως 29.000 καὶ τὸ ὑπόλοιπον, ὅπερ μετὰ τινῶν ἄλλων κονδυλίων, τῶν φαρικῶν δικαιωμάτων, τοῦ ἔλατος καὶ τῶν γαιῶν, τῶν ἀνηκουσῶν τῷ Ὄθωμανικῷ Στέμματι καὶ χέρσων ἐκτάσεων ἀπετέλεσε τὸν ὑποτελικὸν φόρον ἐκ (Λιρ. 92.799-11-3).

Εἶδομεν λοιπόν, τί εἶνε φόρος τῆς ὑποτελείας καὶ τὸ ποσὸν αὐτοῦ, νῦν ὅμως ἐξετάσωμεν, τίνες εἰσὶ διεθνῶς ὑπεύθυνοι πρὸς πληρωμὴν αὐτοῦ, οἱ Κύπριοι δηλ. ἢ ἡ Ἀγγλία;

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι ἡ Κύπρος φύσει καὶ παραδόσει χώρα Ἑλληνικὴ, μεταλλάσσουσα δεσπότην, οὐδεμίαν ἐπὶ τὸ κρείττω ὑφίστατο μεταβολὴν, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἑαυτῆς καθεστῶς, κα-

θόσον ξένος διεδέχετο ξένον πρὸς διακυβέρνησιν νήσου ξένης πρὸς τὰ αἰσθήματα, φρονήματα, γλώσσαν καὶ θρησκείαν· ψυχροὶ καὶ ἀδιάφοροι οἱ Ἄγγλοι πρὸς τὰ ἔθνη καὶ ἰδεώδη τῶν Κυπρίων, διεδέχοντο τοὺς τυραννικούς ἐπικυριάρχους· ἡ θέσις λοιπὸν τῆς Κύπρου ἦτο καὶ μετὰ τὴν κατοχήν, ἂν μὴ χείρων, τοῦλάχιστον ἢ αὐτῆ.

Ἄλλ' ὅμως ἡ Ἀγγλία, καταλαμβάνουσα τὴν Κύπρον ἐξεπλήρου σκοπούς πολιτικούς, ἱκανοποιούντας τὰς στρατιωτικὰς αὐτῆς βλέψεις, ὅπως ἀντιμετώπισῃ τὴν Σλαυικὴν ἐπιρροὴν ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ ἔχῃ ἀσφαλὲς ὀρητήριον ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου, ἧτις δὲν ἦτο ἔτι ὑπὸ τὴν κατοχὴν αὐτῆς· ἐκ τούτου δικαιολογεῖται καὶ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ μυθώδους ποσοῦ πρὸς καταπολέμησιν τῆς Ρωσσίας ἐν τῇ Ἀγγλικῇ βουλῇ. Ἡ Ἀγγλία ἐθεώρει κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Hamilton Lang τὴν Κύπρον, ὡς πρόσφορον σκοπιᾶν διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Σουέζ καὶ ὡς μετακομιστικὸν σταθμὸν πρὸς σιδηροδρομικὴν ἐπίστρωσιν τῆς κοιλάδος τοῦ Εὐφράτου, ἐν γένει ὡς κέντρον πάσης στρατηγικῆς ἐνεργείας ἐν τῇ Ἀσιατικῇ Τουρκίᾳ, θκσιζομένη ἐπὶ τοῦ ὅτι, πᾶσαι αἱ μεγάλαι κατακτητικαὶ δυνάμεις τῶν Περσῶν, Βαβυλωνίων καὶ Ἀσσυρίων πρὸς ἐπέκτασιν αὐτῶν καὶ κατάκτησιν τῆς Αἰγύπτου, ἐθεώρουν ἀπαραίτητον τὴν κατάληψιν πρωτίστως τῆς Κύπρου. Ἡ Ἀγγλία πρὸς τούτους ἐθεώρει τὴν Κύπρον, ὡς βεβαίαν ὁδὸν πρὸς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀναγκαίαν τὴν κατάκτησιν αὐτῆς· τοιαῦται αἱ βλέψεις τῆς Ἀγγλίας, αἵτινες ἐπληροῦντο διὰ τῆς καταλήψεως τῆς νήσου ὑπὸ τὴν ἀδύνατον αἴρεσιν τῆς ἐπιστροφῆς τῆς Κύπρου, ἐὰν τὸ Κἄρς, Ἀρδαχὰν καὶ Βατοῦμ ἤθελον ἐπιστραφῆ ὑπὸ τῆς Ρωσσίας τῇ Τουρκίᾳ. Ἐκ τῶν ἄνω κατανοούμεν, τίνες οἱ ὑπεύθυνοι πρὸς πληρωμὴν τοῦ φόρου τῆς ὑποτελείας, ἄλλως τε, ὡς καὶ τὸ Γ' ἄρθρον τοῦ παραρτήματος τῆς συνθήκης ἀναφέρει, δεόν νὰ πληρῶνται ὑπὸ τῶν Ἄγγλων,

τῶν καὶ ὠφέλειαν στρατηγικὴν ἐχόντων πρὸς διατήρησιν τῆς νήσου ὑπὸ τὴν αὐτῶν διοίκησιν. Παρὰ τε τὸ φορολογικὸν δίκαιον, καθ' ὃ σκοπὸς τῆς φορολογίας κύριος εἶναι, ἢ δι' αὐτῆς λειτουργεῖα τῆς πολιτικῆς μηχανῆς τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἐπιβάλλεται καὶ παρὰ τὸ διεθνὲς δίκαιον, καθ' ὃ ἔδει νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν τὸ δόγμα τῶν ἐθνοτήτων καὶ παρὰ τὰς ἐκάστοτε διχμαρτυρίας τῶν Κυπρίων ὑφίσταται ἔτι ὁ ἀπείριστος οὗτος ἐν τῇ νήσῳ φόρος, ὅστις δὲν δύναται παρὰ νὰ ἀνγκυλῆσῃ εἰς τὴν μνήμην τῶν δούλων Ἑλλήνων τὰς μαύρας ἐκείνας ἡμέρας τῆς Τουρκικῆς δουλείας, καθ' ἃς ὁ Ἕλληνας ἐπλήρωνεν, ἵνα δικαιοῦται νὰ φέρει ἐπ' ὧμων τὴν κεφαλὴν.

Κατὰ τὸ 1889 οἱ Κύπριοι ἐκλέξαντες πρεσβείαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου τῆς Κύπρου Σωφρονίου τοῦ Β', διηρμήνευσαν διὰ τῆς εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀποτολῆς αὐτῆς τοὺς πόθους καὶ αἰτήματά των, ἄνευ τῆς ἐπιτεύξεως τῶν ὁποίων ἡ θέσις τῶν Κυπρίων κηθίστατο ἀνυπόφορος. Οἱ ἐκλεγέντες ἐπετέλεσαν εὐόρκως τὸ ἑαυτῶν καθήκον διχμαρτυρηθέντες διὰ τὰς διοικητικὰς τῶν Ἀγγλων ἐν Κύπρῳ ἐκτροπὰς, ὑποδείξαντες ἐπίσης, ὅτι ἡ Ἀγγλία ἔχει εὐθύνην νὰ καταβάλλῃ τὸ ποσὸν τῶν Λιρ. 92.799.11.3. ὡς συμβληθεῖται δι' ἴδικ ὀφέλη μετὰ τῆς ἐπικυριάρχου δυνάμεως, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν, ἐφ' ὧν ὁ φόρος ἔμελλε νὰ ἐπιβληθῆ. Καὶ βεβαίως οἱ Κύπριοι, ὡς Ἕλληνες τὴν καταγωγὴν καὶ τὰ ὑψηλὰ ἰδεώδη τῆς ἐκείνων προνομιούχου φυλῆς, ἦτο ἀπαραίτητον νὰ αἰτήσωσι τὴν βελτίωσιν τῆς ἑαυτῶν ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς θέσεως, εἰς τὴν περιῆλθον διὰ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ ἐπισιχόντου τούτου φόρου ἐκ τῆς συνθήκης ἐκείνης, καθ' ἣν δίκην ἀψύχων ὄντων μετῆλασσον κύριον, «ριπτόμενοι ἐν ταύτῃ εἰς τὸ πέλαγος τῆς καταστροφῆς, ἀφ' οὗ οἱ Ἄγγλοι περιέδεσαν εἰς τοὺς τραχίλους τῶν Κυπρίων, ὡς μυλόλιθον, τὸν φόρον τῆς ὑποτελείας» κατὰ τὴν εὐχρασίαν καὶ ἱπποτικὴν διχμαρτυρίαν εὐ-

γενοῦς Ἄγγου τοῦ Sir Albert Rollit ἐν τῇ βουλῇ τῶν κοινοτήτων, κατὰ τὴν 26ην Μαΐου 1902. Ἐν τῇ ὡς ἄνω συνθήκῃ τὸ δόγμα τῶν ἐθνοτήτων δὲν ἐλήφθη ποσῶς ὑπ' ὄψιν, ἐν αἷς μάλιστα ἐποχᾶς τὸ ἐν Χάγῃ συνέδριον τῆς εἰρήνης περὶ πολλοῦ ποιούμενον τὸ δόγμα τοῦτο καὶ εἰς αὐτὰ ἔτι τὰ ἀνταρτικὰ καὶ ἐθελοντικὰ σώματα παρέσχε τὰ προνόμια τῶν στρατιωτῶν. Οἱ Ἄγγλοι καλῶς ἐγνώριζον καὶ τοῦτο παρεδέχθησαν, ὅτι οἱ Κύπριοι καὶ ὡς ἐκ παραδόσεως καὶ καταγωγῆς καὶ γλώσσης εἶναι γνήσιοι Ἕλληνες καὶ ὄφειλον νὰ λάθωσιν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἔδει τοῦλάχιστον νὰ καταστήσωσι τὴν ἀλλοξοδοσποτείαν τῶν Κυπρίων γνωστὴν τῇ Μητρικῇ τῆς Ἑλλάδος κυβερνήσει, ἵνα αὕτη παραστατικῶς τοῦλάχιστον κηδεμονεύσῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας τῆς κατοχῆς ἀπέναντι τῶν κινδύνων τῶν οικονομικῶν, οὓς διέτρεχεν ἡ Κύπρος, ὑποβαλλομένη εἰς πληρωμὴν ἐγγυθηέντος δανείου τῆς Τουρκίας διὰ τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον Ἄλλὰ καὶ πάλιν ἡ φωνὴ τῆς πρεσβείας ἐκείνης προσέκρουσεν ἐπὶ τοῦ σκοπέλου τῆς Ἀγγλικῆς ἀναληθείας πρὸς τὸν μικρὸν ἀπριστά τευτον τόπον, ὃν τίς οἶδε, ποῖος κακὸς τῆς Κύπρου δαίμων ἔταξεν ὑπὸ τὴν διοίκησιν αὐτῆς ἔκτοτε διαρκῶς διαμαρτύρονται οἱ Κύπριοι κατὰ τῆς Ἀγγλικῆς διοικήσεως, ἧτις τοσοῦτον πολυδάπνως ἐπιβαρύνει τὸν προϋπολογισμὸν τῆς νήσου καὶ κατὰ τοῦ φόρου τῆς ὑποτελείας, ἀλλ' ὅμως αἱ ἐκάστοτε κυβερνήσεις βύουσι τὰ ὧτα εἰς τὰς εὐλόγους τρύτας διχμαρτυρίας, δίδουσι ἐνίοτε ἀπαντήσεις χρησιμῶδεις καὶ ἀρκούμεναι εἰς τὴν ἄρησιν, ἢ καὶ ἐκφράσιν τῶν συμπαθειῶν των πρὸς τὴν Κύπρον.

(Συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον τεῦχος).
ΕΥΕΛΘΩΝ ΠΙΤΣΙΛΑΙΔΗΣ

ΝΟΤΗ Ν. ΜΗΔΑΡΑ

ἀφιερῶται

Ἡ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΟΤΗΣ ΩΣ ΑΙΤΙΑ ΤΩΝ ΝΟΣΩΝ

ΥΠΟ

ΑΓΓΕΛΟΥ Α. ΤΑΠΙΝΗ

Ἀνθυπιάτρου τοῦ Β. Ναυτικοῦ

Τὰ τῶν νόσων αἷτια, ἅτινα σκοπὸν ἔχουσι νὰ διαταράξωσι τὴν φυσιολογικὴν λειτουργίαν τοῦ κελῶς ἔχοντος ὄργανισμοῦ δυνάμεθα νὰ διαιρέσωμεν εἰς δύο μεγάλας κατηγορίας εἰς αἷτια ἐξωτερικὰ καὶ εἰς αἷτια ἐσωτερικὰ. Ὅπως δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος διατηρῆσθαι τὴν κατάστασιν ἐκείνην τοῦ ὄργανισμοῦ, ἧτις καλεῖται ὑγιεῖα ἔχει ἀνάγκην ὠρισμένης ποσότητος θερπτικῶν οὐσιῶν ὕδατος καὶ ὀξυγόνου· πλὴν δὲ τούτων μόνον ὑπὸ ὠρισμένης συνθήκας τῆς θερμοκρασίας, τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πίεσεως καὶ τῆς ὑγρασίας τῆς ἀτμοσφαιρας εἶνε δυνατόν νὰ ζήτῃ. Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν αἱ ἀξομειώσεις, τῶν συνθηκῶν τούτων, εἴτε κατὰ ποσόν, εἴτε κατὰ ποιόν, εἶνε μικραὶ καὶ ὁ ὄργανισμὸς διὰ τῶν βυθμιστικῶν αὐτοῦ μέσων δύναται νὰ ἀντιδράσῃ πρὸς ταύτας δὲν φέρεται πρὸς τὴν παθολογικὴν κατάστασιν, ὅταν ὅμως αἱ διαταράξεις τῶν στοιχείων τοῦ περιβάλλοντος ἢ εἶνε μεγάλαι ἢ μικραὶ μὲν πλὴν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐπιδρῶσιν ἐπὶ τὸ ἄτομον, ἐπέρχονται διάφοροι ἀλλοιώσεις τῶν στοιχείων αὐτοῦ καὶ ὁ ἄνθρωπος νοσεῖ.

Πλὴν ὅμως τῶν ἐξωτερικῶν αἰτιῶν ἔχομεν καὶ ἄλλα τοιαῦτα τὰ ἐσωτερικὰ, ἅτινα μὴ καταλεγόμενα εἰς τὰ ἐκ τοῦ περιβάλλοντος προερχόμενα δρῶσι διὰ τῆς ἐνεργείας ἰδιαιτέρων τοῦ ὄργανισμοῦ συνθηκῶν ἔνδοθεν προερχομένων καὶ τοιαῦτα εἶνε ἡ ἡλικία, τὸ φύλον καὶ ἰδιαίτατα ἡ κληρονομικότης περὶ τῆς ὁποίας θέλομεν ἐνταῦθα πραγματευθῆ.

Ἡ κληρονομικότης οὕσα ἀπαραίτητος διὰ τὴν διαίωσιν τοῦ εἶδους συνίσταται εἰς τὴν μετάβασιν τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἐσωτερικῶν

ΚΩΣΤΗΣ ΧΑΙΡΟΠΟΥΛΟΣ

Μετ' ἀφ' αὐτοῦ χαρᾶς παρουσιάζομεν πρὸς τῶν ἡμετέρων ἀγνοιστῶν τὸν διευθυντὴν τῆς ἐφημερίδος «Χρόνου»,
* Κωστὴν Χαϊρόπουλον.

* Ο κ. Κ. Χαϊρόπουλος ἔλκει τὸ γένος ἐκ πατρὸς μὲν Μακεδόνας, μητρὸς δὲ Ἀθηναίους, ἐκ μικρᾶς ἡλικίας

ἐγκατεστάθη ἐνταῦθα. Ἀριστοῦχος δικηγόρος τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν Πανεπιστημίου, ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ἐροφθῆ
πλήρης σφρίγγος τε καὶ θάρρους εἰς τὸν δημοσιογραφικὸν ὄχλον. Ἐπὶ μακρὸν διετέλεσεν ὡς ἀρχισυντάκτης τῆς
ἐφημερίδος «Σκρίπ», κατορθώσας διὰ τοῦ γλαφυροῦ του καλέμου νὰ ἀποκτήσῃ τὰς συμπαιθείας δῶρον τῶν ἀναγι-
γνωσκόντων τὰ ἀδέκαστα καὶ πατριωτικὰ ἄρθρα του. Πρὸ ἐξαιτίας δὲ ἰδρύσας τὴν ἐφημερίδα «Χρόνον» κατώρθωσε
νὰ καισαγήσῃ τὸ φύλλον του, ὅπως κατέχη περιβλεπτοῦ θέσιν. Εἶνε ἐνήμερος δῶρον τῶν ἐν τῷ Ἔσω καὶ Ἐξω
Ἑλληνισμῷ πραγμάτων, ἅτε περιελθὼν σχεδὸν ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἀσιατολίαν. — Εἰς δὲ τὰ Ἑυρωπαϊκὰ
κέντρα καὶ ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ Ἀμερικῇ ἔχει ἐγκαθιδρύσει ἀντιπροσώπου; του δαπανῶν οὐχὶ εὐκαταφρόνητα ποσά,
ὅπως παρουσιάσῃ πρὸς τῶν ἀναγνωστῶν του πληροφορίας ἀληθεῖς καὶ ἀνταποκρίσεις θετικὰς. Εἶνε εἰς τῶν ὀλίγων
δημοσιογράφων μας ὅστις ἐννοεῖ νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ δίκαιον ἀπέναντι τῶν διαφόρων πειρασμῶν εἰς οὓς ἀτυχῶς
ὑπόκειται ὡς τὰ πολλὰ ἢ σύγχρονος δημοσιογραφία. Ἐὰν ὁ τύπος ἀνέκαθεν ἐξακρατηθῆσθαι ὡς ἡ καθοδηγητικὴ
λεμπὰς τῶν κοινωνιῶν, βεβαίως ὁ κ. Χαϊρόπουλος δύναται νὰ θεωρηθῆ, ὡς εἰς τῶν ἐκπληροῦντων τὸ ὕψιστον
τοῦτο πρὸς τὴν ἡμετέραν κοινωνίαν καθήκον.

γνωρισμάτων ἀπὸ τῶν γεννητόρων εἰς τὰ τέ-
κνα, ἀπαντῶσα δὲ καὶ εἰς τὸ ζωϊκὸν καὶ τὸ
φυτικὸν βασίλειον στηρίζεται ἐπὶ τῆς ιδιότη-
τος τῶν κυττάρων νὰ παράγωσιν ὅμοια αὐτοῖς.
Πλὴν ὅμως τῆς μεταβιβάσεως τῶν σωματικῶν
καὶ πνευματικῶν ιδιοτήτων τῶν ἀνιόντων εἰς
τούς κατιόντας εἶνε δυνατόν νὰ κληρονομῶνται
καὶ διάφοροι καταστάσεις παθολογικαὶ τῶν
διαφόρων τοῦ σώματος ὀργάνων καὶ τοιαύτη
εἶνε ἡ παθολογικὴ κληρονομικότης, ἣτις θέλει
μας ἀπασχολήσῃ ἐνταῦθα. Ἡ παθολογικὴ
αὕτη κληρονομικότης ἀποτελεῖ μίαν ἐκ τῶν
κυριωτέρων αἰτίων τῶν νόσων, μὴ οὕσα εὐτυ-
χῶς τόσον συνήθης διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώ-
σει θὰ ἐπέφερε καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα,
ἐὰν ἄπασαι αἱ νόσοι μετεδίδοντο κληρονομι-
κῶς. Ἡ ἐπανάληψις αὕτη τῶν ποικίλων παθο-
λογικῶν καταστάσεων ἀπὸ τῶν γεννητόρων
εἰς τὰ τέκνα δυναμὲν νὰ ἐξωτερικεῖται, εἴτε
εὐθὺς μετὰ τὴν γέννησιν, εἴτε μετὰ πάρο-
δον χρόνου ἄλλοτε ἄλλου ἀπὸ ταύτης, δύ-
ναται νὰ γίνῃ διττῶς ἢ διὰ τοῦ σπερματοζωα-
ρίου καὶ τοῦ ὠαρίου καὶ ὁ τοιοῦτος τρόπος κα-
λεῖται μετὰδοσις κατὰ τὴν σύλληψιν, εἴτε διὰ
τοῦ πλακοῦντος κατὰ τὴν ἐν τῇ μήτρᾳ ζῶν
τοῦ ἐμβρύου, ἐξ οὗ καὶ μετὰδοσις ἐνδομήτριος
ἐκλήθη. Ἡ μήτηρ λοιπὸν ἐνέχει μεγαλειτέ-
ραν σημασίαν ἐν τῇ κληρονομικότητι, καθ' ὅτι
ὁ μὲν πατὴρ μόνον διὰ τοῦ σπερματοζωαρίου
δύναται νὰ μολύνῃ τὸ τέκνον αὐτοῦ, ἐνῶ ἡ μή-

τηρ ὄχι μόνον διὰ τοῦ ὠαρίου, ἀλλὰ καὶ διὰ
τοῦ πλακοῦντος καθ' ὅσον τὸ διάστημα τῆς ἐν
τῇ μήτρᾳ ζωῆς τοῦ ἐμβρύου. Εἰς τὴν κληρο-
νομικότητα ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἀποδίδωμεν
διάφορους παθολογικὰς καταστάσεις, αἵτινες
ἐπέρχονται εἰς τὰ τέκνα συνεπιεῖα ἰδιαίτερων
συνθηκῶν εἰς ἃς εὐρίσκονται οἱ γεννήτορες αὐ-
τῶν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συνουσίας. Οὕτως
εἶνε γνωστὸν ὅτι σύλληψις ἐν ὥρᾳ μέθης ἐπά-
γεται τὴν γέννησιν τέκνων ἡλιθίων προδιατε-
θειμένων εἰς τὴν ὑπερίαν καὶ τὴν ἐπιληψίαν,
καὶ ἡ συνουσία δὲ ἀνθρώπων προβεβηκότων ἢ
ἡ γενομένη μετ' ἀρκετῆς προηγουμένης θυσίας
τῇ Ἀφροδίτῃ, φερούσας πρὸς ἐξάντλησιν δύνα-
ται νὰ ἐπιφέρῃ τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα.

Ποῖται ἤδη τῶν νόσων εἶνε δυνατόν νὰ με-
ταδοθῶσι κληρονομικῶς;

Εἰς τὴν πρώτην σειρὰν τάσσονται τὰ ψυ-
χικὰ νοσήματα. Ὁ Allopeau φρονεῖ ὅτι εἰς
μερικὰ ἄτομα τὰ στοιχεῖα τοῦ ὀργανισμοῦ δια-
ταράσσονται τὴν ἀνάπτυσιν καὶ οὕτως μεταβάλλ-
ονται ὑπὸ ἐρεθισμάτων, ἅτινα εἰς ὑγιᾶ ὀργανι-
σμὸν δὲν θὰ ἦσαν ἱκανὰ νὰ ἐπιφέρωσι τοιοῦτον
νοσηρὸν ἀποτέλεσμα. Εἰς τὰς νευρικὰς καὶ
ψυχικὰς παθήσεις ἡ κληρονομικότης εἶνε ἡ συ-
νηθεστάτη αἰτία τῆς ἐμφανίσεως αὐτῶν ἀπαν-
τῶσα ἐπὶ 85 % τῶν ψυχικῶν νόσων. Ἡ ἐμφά-
νισις δὲ τοῦ οὗτω κληρονομικοῦ νευρικοῦ πάθους
δύναται νὰ γίνῃ εἴτε κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς
ἡλικίας, εἴτε μετὰ πάροδον χρόνου ἀρκούντως

μακροῦ, ὅποτε ὁ παῖς καίτοι φέρων ἐν ἑαυτῷ τὸ σπέρμα τῆς παθῆσεως, οὐδὲν διαφέρει τῶν ἄλλων ὑμῶν παιδίων, οὐδὲν παθολογικὸν φαινόμενον ἐκδηλοῖ, μέχρις ὅτου προδιαθετικὸν αἷτιον οἰονδήποτε συντελέσει πρὸς ἐξωτερικῶν τοῦ οὗτω διαλαθάνοντος νοσήματος, ἐπερχομένου κυρίως κατὰ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν, ὅποτε ὁ πρῶτος ἴουλος, νέα αἰσθήματα, καὶ δὴ τὸ γενετήσιον ἐπιπροσθέτει καὶ ὁ τῶς παῖς ἔχει νὰ συναντήσῃ τὰς πρώτας τρικυμίας τῆς ζωῆς, αἷτινες ἀναφαίνονται εἰς τὸν πρότερον ἤρεμον καὶ ἄλυπον αὐτοῦ βίον. Ἡ κληρονομικότης τῶν νευρικῶν παθῆσεων εἶνε διττή, εἴτε ὁμοειδῆς, ὅποτε γεννᾶται ὑστερικὸν παιδίον ἀπὸ γονέως ὑστερικοῦ, ἐπιληπτικὸν ἀπὸ ἐπιληπτικοῦ, εἴτε ἐταίροειδῆς, ὅποτε δὲν μεταδίδεται εἰς τὸν κατιόντα αὐτὸ τοῦτο τὸ νευρικὸν νόσημα τοῦ ἀνιόντος ἀλλ' ἕτερον.

Νοσοῦντος τοῦ ἐνὸς τῶν γεννητόρων, ὁ πατήρ ἔχει μεγαλειτέραν τῆς μητρός ἐπίδρασιν εἰς τὴν κληρονομικὴν μετάδοσιν, ἐὰν δὲ ἀμφότεροι πάσχουσιν, ἀναμφιβόλως τὸ ἐκ τούτων γεννόμενον τέκνον θέλει ἐμφανίζει σημεῖα ψυχικῆς διαταραχῆς. Ἐνίοτε μάλιστα ἡ ἐμφάνισις αὕτη ἢ κληρονομικὴ γίνεται ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν προσλαμβάνουσα βαρύτερον χαρακτῆρα καὶ οὕτως κατὰ τὸν Morel ὁ νευροπαθῆς γεννᾷ παιδίον ὑστερικὸν ἢ ἐπιληπτικὸν, τοῦτο παράφρονος καὶ ἀπὸ τούτων γεννῶνται ἰδιῶται καὶ ἠλίθιοι, οἵτινες εἶνε στεῖροι. Τὰ συχνότερον μεταδιδόμενα ψυχικὰ καὶ νευρικὰ νοσήματα εἶνε ἡ ἠλιθιότης, ὁ κρετινισμός, ἡ μελαγχολία, ἡ ὑστερία, ἡ ἐπιληψία, ἡ κληρονομικὴ μυϊκὴ ἀτροφία, ἡ νόσος τῆς Τόμσεν καὶ ἡ τοῦ Friedreich.

Ἀμέσως μετὰ τὰ νευρικὰ καὶ ψυχικὰ νοσήματα τὸ συνηθέστερον μεταδιδόμενον κληρονομικῶς νόσημα εἶνε ἡ αἰμοφιλία· αὕτη μεταδίδεται κυρίως διὰ τῶν ἀρρένων καὶ ἐμφανίζει τὴν μορφήν ἐκείνην τῆς κληρονομικότητος, ἣτις καλεῖται ἀταβισμός. Οὕτως ἡ θυγάτηρ αἰμοφιλικοῦ ἀτόμου γεννᾷ ἄρρενα τέκνα ἐξ

αἰμοφιλίας πάσχοντα καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων ταύτης, καίτοι ὑγιῶν γεννῶνται ἄρρενα αἰμοφιλικά.

Μετὰ τὴν αἰμοφιλίαν ἔχομεν τὸν δελτονισμόν ἢ τὴν ἀχρωματοψίαν, τὴν ἐσφαλμένην δηλονότι ἀντίληψιν τῶν χρωμάτων, ἣτις εἶνε συνηθεστάτη, καίτοι πολλάκις ὁ ἄρρωστος ἀγνοεῖ τὴν νόσον αὐτοῦ ταύτην. Ἀρκετὰ συχνὰ μάλιστα βλέπομεν νέους προσερχομένους ὅπως καταταχθῶσι εἰς τὰς στρατιωτικὰς σχολὰς οἵτινες διὰ πρώτην φοράν μανθάνουσι τὴν πάθησιν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ἐξετάζοντος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἱατροῦ κρινόμενοι συγχρόνως καὶ σωματικῶς ἀνίκανοι.

Εἰς τὸν καρκίνον ἢ κληρονομικότης ὄχι καὶ τόσον συχνὴ ἀπαντᾷ εἰς 12—17 % ἐπὶ τῶν περιπτώσεων.

Ἐκτὸς τῶν ἄρτι μνημονευθεισῶν νοσήσεων ἢ κληρονομικότης ἀπαντᾷ εἰς τὴν ποδάγραν, τὴν πολυσαρκίαν, ὄγκους τινὰς καὶ ἰδίως τὰ νευρώματα καὶ τὴν πολυδακτυλίαν.

Καὶ ἤδη μεταβαίνομεν εἰς τὴν κληρονομικότητα τῶν λοιμωδῶν νοσημάτων. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐπὶ μακρὸν συνετάραξε τοὺς ἱατροὺς καὶ πλείστοι ὅσαι ἰδέαι ἔχουσιν ἐξενεχθῆ. Καὶ πρῶτον εἶνε δυνατόν νὰ μεταδοθῆ εἰς τὸ ἔμβρυον εἴτε ἢ προδικῆσι πρὸς τὸ νόσημα εἴτε αὕτη αὕτη ἢ νόσος. Ἡ μετάδοσις τῆς τελευταίας ταύτης δύναται νὰ γίνῃ διττῶς εἴτε ἐνδομητρίως, εἴτε κατὰ τὴν σύλληψιν. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν κατὰ τὴν σύλληψιν μετάδοσιν τῶν λοιμωδῶν νόσων καὶ δὴ τῆς φυματιώσεως, οἱ πλείστοι τῶν ἱατρῶν δὲν τὴν παραδέχονται ὡς μὴ στηριζομένην ἐπὶ ἀσφαλῶν ἀποδείξεων· μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὴν συφιλίδα ἀπεδείχθη ὅτι εἶνε δυνατόν νὰ μεταδοθῆ εἰς τὸ ἔμβρυον καὶ διὰ τοῦ σπέρματος τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ὠαρίου τῆς μητρός. Δὲν δυνάμεθα ὅμως τὸ αὐτὸ νὰ εἴπωμεν καὶ περὶ τῆς ἐνδομητρίου μόλυνσεως. Πολλὰ παθογόνα μικρόβια καὶ δὴ τὰ τοῦ σπληνάνθρωκος ἀπεδείχθη ὅτι δύναται νὰ διέλθωσι διὰ τοῦ πλακοῦντος, ἂν καὶ πρὸς τοῦτο

ἀπαιτεῖται κατὰ τινὰς βλάβη τῶν ἀγγειακῶν τοιχωμάτων ἢ τῶν λαχνῶν. Παρατηρήθη μάλιστα ὅτι ὁσάκις τὰ μικρόβια εἶνε πολυάριθμα ἢ ἔχουσιν ἰσχυρὰν λοιμογόνον δύναμιν δύναται νὰ διέλθωσι διὰ τοῦ πλακοῦντος ἔστω καὶ φυσιολογικῶς ἔχοντος. Τοιαύτη πλακοῦντιος λοίμωξις παρατηρεῖται ἐπὶ λέπρας, πνευμονίας, τυφοειδοῦς πυρετοῦ καὶ τῶν ἐξανθηματικῶν νοσημάτων. Ἡ κληρονομικὴ μετάδοσις τῆς φυματιώσεως διὰ τοῦ πλακοῦντος εἶνε μὲν δυνατὴ, διότι ἐπὶ βαρείας φυματιώσεως τῆς μητρός ἀνευρέθησαν μικρόβια ταύτης εἰς τὸ ἦπαρ τοῦ ἐμβρύου, τοὺς λεμφικοὺς ἀδένας καὶ τὰ ἀγγεῖα αὐτοῦ, εἰς ἃ κατὰ πρῶτον φέρεται τὸ ἐκ τοῦ πλακοῦντος αἷμα, ἀλλ' αἱ περιπτώσεις αὗται εἶνε ὀλίγαι.

Ἡ οὕτω πως μάλιστα ὀφειλομένη φυματίωσις φαίνεται ὅτι ἀναπτύσσεται κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τῆς ἐξωμητρίου ζωῆς τοῦ ἐμβρύου, δὲν ἀπεδείχθη δὲ ὅτι εἶνε δυνατόν τὰ μικρόβια τῆς νόσου νὰ εὐρίσκωνται διαλαθάνοντα ἐν τῷ ὀργανισμῷ, ὅπως ἀναπτυχθῶσι μετὰ πάροδον ἐτῶν καὶ πολλάκις δεκκετηρίδων ὀλοκλήρων, οὔτε ὅτι δύναται νὰ ὑπερπηθῶσι γενεάν, ὅπως προσβάλλωσι τὴν ἀμέσως ἐπομένην. Καὶ συνεπῶς εἰς τὰς περισσοτέρας περιπτώσεις ἢ μόλυνσις εἶνε ἐπιγενής, ὀφειλομένη εἰς τὰ φιλήματα τῶν πασχόντων γονέων καὶ γενικῶς εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ παιδίου ἐν φυματικῷ περιβάλλοντι, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐὰν ἀπομακρύνωμεν αὐτὸ εἶνε δυνατόν νὰ ἀποφύγῃ τὴν νόσον, εἰς ἣν εἶνε εὐπρόσβλητον ὡς κληρονομοῦν πιθανῶς οὐχὶ αὐτὴν ταύτην τὴν νόσον, ἀλλὰ τὴν πρὸς αὐτὴν προδιάθεσιν.

Ὅσον ἀφορᾷ τέλος τὴν συφιλίδα πλὴν τῶν ἐκτρώσεων τὰς ὁποίας συχνάκις ἐπιφέρει ἀπεδείχθη ὅτι εἶνε δυνατόν νὰ μόλυνῃ τὸ ἔμβρυον, εἴτε ἐνδομητρίως, εἴτε κατὰ τὴν σύλληψιν ἀναφανισμένη κατὰ τὰς πρώτας ἐβδομάδας τῆς ζωῆς τοῦ παιδίου, σπανιώτερον δὲ βραδύτερον. Ἐνταῦθα μάλιστα ἢ συφιλις τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρός ἔχει τοιαύτην ἐπίδρασιν ἐπὶ τὰ τεχνη-

σόμενα ὥστε ταῦτα γεννῶνται ἀτροφικά, ἐξησθενημένα, ὀλίγον κατ' ὀλίγον πίπτοντα ὑπὸ τὸ δρέπανον τῆς πατρικῆς νόσου, ἐξαντλούμενα ὁσημέραι καὶ φθίνοντα. Ἄλλοτε γεννῶνται παιδία φέροντα σαφῆ συφιλιδικὰ φαινόμενα ἀπὸ μητέρων ὑγιῶν μὴ προσβληθέντων ὑπὸ τῆς νόσου πρὸς ἣν οἰοῦν ἀπέκτησαν ἀνοσίαν διότι γαλουχοῦσαι τὰ συφιλιδικὰ τέκνα τῶν δὲν μολύνονται. Ἄλλὰ καὶ τὰνάπαλιν δύναται νὰ συμβῇ. Παιδία γεννῶνται ὑγιᾶ ἀπὸ συφιλιδικῆς μητρός μὴ μολυνόμενα διὰ τῆς γαλουχίας καὶ τῶν φιλημάτων ἐκείνης, ἀνοσα καὶ ταῦτα πρὸς τὴν νόσον μέχρι χρόνου τινος, ὅποτε τῆς ἡλικίας προΐουσης ἢ ἀνοσία αὕτη ἐξαφανίζεται.

Ἄγγελος Ταπίνης, ἀνθυπίατρος Β. Ναυτικοῦ,
ἀφιερῶται

Καινούργιο γλυκοχάραγμα!

Τ' ἀστὲρι ποῦ τὸ δρόμο μου φωτοῦσε
Τὸ εἶδα ἐκεῖ μακρὰ νὰ βασιλεύῃ,
"Ο, τ' ἢ καρδιά μου ἢ ἄμοιρη ποθοῦσε
Τῶδα τὴν ὕλη μόνο νὰ λατρεύῃ!

Πυκνὸ σκοτάδι ὀλόγουρα μὲ ζώνει
Πόνος βθειὰ τὰ σωθικά μου σκάφτει,
Μαῦρα φτερά ἢ ἀπελπισιά μου ἀπλόνει
Καὶ κάθε πόθο μου νεκρώνει, θάφτει!

Μὰ ὅταν σὲ μένα γέρνει τὴ ματιά σου
Στὴν τόση δυστυχία ποῦ μὲ σπκράζει
Νοιώθω γιὰ μένα πῶς πονεῖ ἢ καρδιά σου,
Καινούργι' αὐγοῦλα βλέπω νὰ χαράζῃ.

"Ελα μὲς τὴν ἀγκάλη σου νὰ γείρω,
"Ὡ κόρη, ἀπὸ τὰ χεῖλη σου νὰ πάρω
Τ' ἐθάνατο νερό, τ' ἀγνὸ τὸ μῦρο
Νὰ λησμονήσω θάνατο καὶ Χάρο!..

14 Δεκεμβρίου 1908.

Νίκος Θεοδ. Γούζαρης.

ΚΩΣΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

Μετά χαράς σήμερον ή «Πανελληνιος Έπιθεώρησις» δημοσιεύει εις τας σελίδας αυτής την συμπαθή εικόνα ενός εκ των δοκιωτέρων δημοσιογράφων του κ. Κωστή Οικονόμου, οστις διά της δράσεως αυτού και των εξαιρετικών προσόντων, ύψ' όν περικοσμεΐται κατέλαβε επιφανή θέσιν εν τη κοινωνία των Αθηνών και εν τη συνειδήσει του λαού.

Δέν εΐνε υπερβολή εάν ειπωμεν ότι καθ' ήν εποχήν σήμερον ή Έλληνική νεότης άδρανεϊ καθ' όλην την γραμμήν, ούδαμου δέ δεικνύει σημεΐα υπάρξεως αυτής και τα πάντα έχουσιν άφεθή εις τας χείρας των γηραλέων και των άπογορευμένων, ή δράσις του κ. Κωστή Οικονόμου άποτελεΐ φωτεινόν σημεΐον και παρήγορον εν ταύτῳ. Εύχης έργον ήθελεν είσθαι εάν ήδυνάμεθα να έχωμεν πολλούς, οι όποιοι να ήργάζοντο και να προσέφερον υπηρεσίας και προς τον τόπον και προς τα άτομα έστω και εν μικρῳ σφαίρα ως ο κ. Κωστής Οικονόμος.

Η τελευταία μεγάλη ιστορική έκδρομή της Κωνσταντινουπόλεως ή άναρριπίσασα το Έθνικόν φρόνημα των όμογενών, ή συντελέσασα εις την μεγαλοπρεπή επίδειξιν του πανιδύρου Έλληνισμού άπέναντι των ξένων είναι άποκλειστικῶς έργον των χειρών του. Εις τον κ. Κωστήν Οικονόμον όφείλεται ούχι μόνον ή πρωτοβουλία, αλλά και ή πραγματοποιήσις

αυτής χάρις εις την επιμονήν, εις την δραστηριότητα και εις την εργατικότητα αυτού κατορθώθη να εξασφαλισθῆ ή επιτυχία της μεγάλης εκείνης έκδρομής, δια την όποιαν ο πρωτοεργάτης αυτής άναποσπástως συνέδεσε το όνομα αυτού με την ιστορίαν του Έθνους.

Δημοσιογράφος γεράτος ζών εργασθείς επί μιαν δωδεκαετίαν εις όλας τας Αθηναϊκάς Έφημερίδας, περιελθών την Ελλάδα και τον Έλληνισμόν, μελετήσας τας ανάγκας αυτού και γράψας πολλά περι τούτου. Μετέχει εις διάφορα σωματεΐα των Αθηνών, εις την πρωτοβουλίαν δέ αυτού ως προέδρου του «Παναθηναϊκού Όμίλου» όφείλεται ή διοργάνωσις μεγάλου μνημοσύνου υπέρ των θυμάτων της Αγχιάλου. Ρήτωρ εύφραδής, άγορευτής, κατορθώνει να ακούπται μετά προσοχής όπου όμιλεϊ. Εις τας τελευταίας δημοτικάς έκλογάς των Αθηνών ως ύποψήφιος σύμβουλος κατώρθωσε δια των άγορεύσεων αυτού να γίνη άντικείμενον των συμπαθειών και παρά την άποτυχίαν του κόμματος εις το όποιον άνήκε κατώρθωσε να λάβη περι τας έπτακισχιλίας λευκάς ψήφους γεγονός, όπερ δικαίως έχαιρετίσθη ως ή καλλιτέρα άπαρχή του πολιτικού του σταδίου.

ΠΕΡΙ ΤΡΑΧΩΜΑΤΩΝ

Η Πάθησις αυτή συνεχέετο το πάλαι Αον προς την κοκκίασιν την έξ ύπερτροφίας των θηλών του έπιπεφυκότος και Βον την έξ ύπερτροφίας των κλειστών θυλακίων του έπιπεφυκότος· ούτως είχον τα πράγματα όσον άφορα την νόσον ταύτην, όποτε πρό όλίγων μόλις έτών ο μικροβιολόγος Coldschmidt εργασθείς πολυ επί της άσθeneΐας αυτής άνεκάλυψεν εις το έκκριμα τραχωματικού έκτός των συνήθων στρεπτοκόκκων και σταφυλοκόκκων και ειδικόν μικρόβιον το όποιον κατ' αρχάς έθεώρησεν ως το ειδικόν νοσογόνον αίτιον· δυστυχῶς όμως τάμετέπειτα τελεσθέντα πειράματα άπέδειξαν ότι ο μικρόκοκκος ούτος δέν έπέφερε την νόσον. Μετά την άποτυχίαν αυτήν του Coldschmidt πολλοί έπειτα των μικροβιολόγων και όφθαλμολόγων εν οις και πολλοί Γάλλοι έπεξέτειναν τα πειράματα αυτών· αλλά και τούτους δυστυχῶς διεδέχθη τελεία άποτυχία.

Αποτελεΐται δέ ή νόσος αυτή εκ μικρών στρογγύλων όγκιδίων καταλαμβανόντων όλην την επιφάνειαν του έπιπεφυκότος διαμέτρου 1/2—1 χιλιοστομέτρου χωριζόμενων άπ' άλλήλων δια λευκής γραμμής και άποτελουμένων έξ άθροΐσματος λεμφοειδών κυττάρων εις το μέσον των οποίων υπάρχει κυτταρώδης ιστός και εν αυτῳ άγγεΐα, προϊούσης όμως της νόσου τον κυτταρώδη ιστόν άναπληροΐ συνεκτικῶς

ιστός, τα δέ άγγεΐα εκλείπουσιν· ούτω δέ το τραχώμα το όποιον εις την αρχήν έχει χρώμα ροῶδες ένεκα της άγγειώσεως εις το τέλος γίνεται διαφανές και συνεσταλμένον.

Την όλην περίοδον της νόσου δυνάμεθα να διαίρεσωμεν κυρίως εις τρεις κατηγορίας, και κατ' άρχήν την πρώτην περίοδον της νόσου οι άσθενείς η δέν έχουσιν ιδέαν της άσθeneΐας αυτών, η αισθάνονται τόσοσ μηδαμινά ένοχλήματα τα όποια και άντιπαρέρχονται αυτοΐς άπαρατήρητα και μόνη δέ ίατρική έπίσκεψις δύναται να φέρη εις φῶς την ύποφώσκουσαν πυρκαϊάν.

Κατ' άρχήν την δευτέραν περίοδον της νόσου όποτε τα όγκιδία αρχονται αναπτυσσόμενα, τότε και μόνον οι άσθενείς έννοοϋν ότι κάτι τι το παθολογικόν ύποκρύπτεται υπό τα βλέφαρα αυτών και προσέρχονται τῳ Ιατρῳ αίτιώμενοι δι' αίσθημα ξένου σώματος, όπερ αισθάνονται υπό τα βλέφαρα αυτών δυσκολίαν ην έχουσι να κινήσωσι ταυτα, φωτοφοβίαν, δακρυόρροϊαν, έξοΐδησιν του άνω βλεφάρου και πτώσιν αυτού προς τα κάτω και τέλος άνικανότητα προς πάσαν εργασίαν και μάλιστα εν ώρα θέρους.

Κατ' άρχήν την τρίτην δέ περίοδον της νόσου ο άσθeneΐς παρουσιάζει πάντα τα σημεΐα της βλεννοπυώδους έπιπεφυκίτιδος. Ο κερατοειδής αυτού καθ' ο μέρος καλύπτει το άνω βλέφαρον έρεθίζεται και άγγειοϋται, το επιθύλιον αυτού άποπίπτει και θολοϋται, και εν γενει φαινόμε-

να βαρείας ὀφθαλμίας, ἤτοι πόνος, φωτοφοβία, πυώδης ἔκκρισις καὶ τὰ ὅποια ἐπιπλεκόμενα μετ' ἄλλων νόσων ἢ καταλήγουν εἰς ἀπώλειαν τῆς ὀράσεως, ἢ τυραννοῦν πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως τὸν ἀσθενῆ εἰς τοιοῦτο σημεῖον ὥστε νὰ προτιμᾷ τὴν πρώτην κατάληξιν. Περί τῶν καταστρεπτικῶν δὲ τούτων ἐπιπλοκῶν ἐκτενῶς θέλομεν διαλάβει ἐν ἄλλῃ τεύχει.

Τὰ τραχώματα εἶναι κολλητικώτατα, ἀναπτύσσονται εἰς ἐπιδημίας ἢ ἐνδημίας εἰς τοὺς στρατοὺς κυρίως δὲ εἰς χθαμαλὰς καὶ ἐλώδεις χώρας.

Ἡ ἡλικία, ἡ φυλή, τὸ φύλον καὶ κοινωνικὴ τάξις ἔχει μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς τὴν νόσον· προτιμᾷ τοὺς πτωχοὺς ἀποφεύγει ὡς τὰ πολλὰ τοὺς Αἰθίοπας, σπανίζει εἰς τὰς γυναῖκας, προτιμᾷ τοὺς ἄνδρας καὶ σπανίως παρατηρεῖται εἰς παιδία· εὐρίσκει εὐκολώτερον ἔδαφος ἀναπτύξεως εἰς ἐκείνους οἵτινες ἔχουσι κακὴν περιποίησιν καὶ ἐλαττωματικὴν τῶν ὀφθαλμῶν ὑγιεινὴν· ἢ ἄθροισις πολλῶν ἀτόμων ἐν περιορισμένῳ τόπῳ, εὐνοεῖ ὡσαύτως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς νόσου· ὡς μεταδοτικὰ μέσα φέρονται τὰ μάκτρα, ἡ χειραψία ἢ ἄλλα ἀντικείμενα τὰ ὅποια ἀνήκουν εἰς τραχωματικούς καὶ τὰ ὅποια μετὰ ταῦτα ἔκκαμον χρῆσιν ὑγιᾶ ἄτομα· ἐπειδὴ δὲ παρ' ἡμῖν ἐν Ἑλλάδι ὅπου τὸ ζήτημα τῆς καθαριότητος καὶ ἀπολυμάνσεως εὐρίσκεται εἰς τὰ σπάργανα, τὸ νόσημα τοῦτο χωροστατεῖ μετὰ τῶν ἐλειογενῶν πυρετῶν καὶ φυματιώσεως καὶ μαστίζει ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τὴν Ἑλλάδα καὶ δὴ τὴν Πελοπόννησον· ὀρθῶς δὲ ὁ διαπρεπὴς παρ' ἡμῖν ὀφθαλμολόγος κ. Χαραμῆς καλεῖ τὰ νοσήματα ταῦτα, μαστιγὰς τῆς Ἑλλάδος.

Τὰ θεραπευτικὰ μέσα, ἅτινα ἔχομεν νὰ ἀντιτάξωμεν κατὰ τῆς φοβερᾶς ταύτης νόσου πλὴν ὅμως δυστυχῶς μετὰ ὀλίγων ἐλπίδων τελείας ἰάσεως, εἶναι τρία.

Χειρουργικὰ, Φαρμακευτικὰ καὶ ὑγιεινὰ μέσα. Καὶ τὰ μὲν δύο πρῶτα δὲν θέλομεν περιγράψῃ ἐνταῦθα, ἅτε πραγματευόμενοι τὸ περι-

τραχωμάτων θέμα ὑπὸ ὑγιεινοεγκυκλοπαιδικὴν ἔποψιν· θὰ συστήσωμεν ὅθεν τοῖς τραχωματικοῖς τὴν καλλιτέραν καὶ ἀποτελεσματικωτέραν ὑγιεινὴν μέθοδον, συνισταμένην εἰς ὑγιεινὴν περὶ τὴν τροφήν δίαιταν, ἀποφυγὴν τοῦ κονιορτοῦ καὶ τὴν μὴ παραμονὴν ἐν κασφενείοις ὄπου ἡ πνιγρὰ ἀτμόσφαιρα μεγάλως ἐρεθίζει τοὺς ὀφθαλμούς, πρὸς δὲ καὶ τὴν διαμονὴν ἐν ὄρει-νοῖς μέρεσι.

Εὐάγγελος Χ. Ἀθανασάκος
τελειόφοιτος Ἰατρικῆς

Ο ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΣ

ΥΠΟ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΒΕΘΑΝΟΠΟΥΛΟΥ
Ἰατροῦ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου εὗχους)

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπόληξιν οἱ τοιοῦτοι ἀσθενεῖς καθίστανται πάντη ἄνοες, ἐκτὸς ἐὰν ἐπιπλοκὴ τις ὡς πνευμονία, παράλυσις θέσει τέρμα εἰς τὸν βίον αὐτῶν. Ὡς πρὸς τὴν διάγνωσιν τὸ ἀναμνηστικὸν τῶν τοιούτων ἀσθενῶν μᾶς διαφωτίζει τὰ μάλιστα. Ἡ μανία, ἡ μελγχολία, γενικὴ παράλυσις καὶ ἄλλαι ψυχώτεες συγχεόνται πρὸς τὸ ἀλκοολικὸν παραλήρημα. Ἄλλ' ὡς καὶ ἀνωτέρω εἶπον τὸ ἀναμνηστικὸν πρὸς δὲ καὶ ἡ παρακολούθησις τοῦ ἀλκοολικοῦ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας μᾶς ἀποκλείει τὰς ψυχώσεις τῶν ἄλλων νοσημάτων.

Κατὰ τὰν ἐρεύνας τῶν δεινῶν ἀνατομοπαθολόγων Malassez, Ranvier, Sappey, τὰ κύτταρα τοῦ ἐγκεφάλου τῶν τοιούτων ἀσθενῶν ἐκφυλίζονται, ὑφιστάμενα τὴν λιπώδη ἐκφύλισιν· (λιπώδη ἐκφύλισιν λέγοντες ἐνοοῦμεν τὴν κατάστασιν ἐκείνην τῶν κυττάρων διαφόρων ὀργάνων, καθ' ἣν παρουσιάζεται εἰς τὸ πρωτόπλασμα αὐτῶν μέγας ἀριθμὸς λεπτοτάτων σταγονιδίων ἢ κοκκίων λίπους, ἅτινα δύνανται μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον διὰ τῆς παρουσίας αὐτῶν καὶ τῆς κατ' ὄγκον αὐξήσεως ν'

Η Α. Σ. Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΘΗΝΩΝ ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἐν ἔτος περίπου μετὰ τὰς αἰματηρὰς θερησκευτικὰς ταραχὰς, ἦτοι τῇ 4ῃ Νοεμβρίου 1902, ἡ Ἱερά τις

Ἑλλάδος Σύνοδος συνεκαλεῖτο ὅπως ἐκλέξῃ Μητροπολίτην. Ὁ λαὸς εἶχεν ἐξαχρειωθῆ ἐκ τῆς στάσεως τοῦ ἀποθανόντος Μητροπολίτου Προκοπίου, ἣν ἐπέδειξε κατὰ τὰς θρησκευτικὰς ταραχὰς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ καθ' ἅς τόσαι ἀθῶαι ψυχαὶ εὗρον τὸν θάνατον, ὥστε ἐναγωνίως ἀνέμενε νὰ ἴδῃ Μητροπολίτην, σθανεροῦ χαρακτήρος, ὅστις οὐδέποτε νὰ ὑπάρχῃ φόβος διὰ θέλει παρασυρθῆ, Μητροπολίτην ἀντάξιον διάδοχον τοῦ Καλλιγᾶ καὶ Γερμανοῦ.

Καὶ ὄντως τῇ 4ῃ Νοεμβρίου τοῦ 1902 ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀποτελουμένη ἀπὸ τῶν νῦν Μητροπολίτην, ἀπὸ τῶν Ἐπισκόπων Ὑδρας καὶ Σπείσων κ. Ἀρσένην, Παροναξίας κ. Γρηγόριον, Πατρῶν κ. Ἱερόθεον καὶ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Παρθένιον, ἐξελέξαν τὸν Ἐπίσκοπον Σπάρτης καὶ Μονεμβασιῶν τὸν νῦν Μητροπολίτην Θεόκλητον. Ὁ ἐκ Τριπόλεως Σεβασμιώτατος μόλις εἰκοσαετῆς ἐνεγράφη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν Πανεπιστημίου μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν του μετέβη ἐν Γερμανίᾳ χάριν εὐρυτέρων σπουδῶν. Μόλις ἐπανῆλθεν ἐκ ταύτης διωρίσθη καθηγητὴς τῶν Θεολογικῶν ἐν τῇ Ἱεραικῇ Σχολῇ Τριπόλεως, εἶτα τοῦ Διδασκαλείου Πελοποννήσου, ὅτε τῇ 4ῃ Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1892 ἐξελέγη Ἐπίσκοπος Σπάρτης καὶ Μονεμβασιῶν.

ἀποσυνθέσωσι τὸ κύτταρον καὶ νὰ ἐπιφέρωσι τὴν καταστροφὴν αὐτοῦ καὶ τὴν μεταβολὴν εἰς μάζαν κοκκιώδη). Ὁσφ πλειότερον χρονολογεῖται ὁ ἀλκοολισμὸς τόσῳ μείζονές εἰσιν αἱ βλάβαι. Τὸ ἀρτηριακὸν σύστημα εἶνε πάντῃ ἐκπεφυλισμένον καὶ δὴ αἱ τῆς βίσεως τοῦ ἐγκεφάλου ἀρτηρίαι. Αἱ δ' ἴνες τοῦ ἐγκεφάλου, αἵτινες συμβάλλονται εἰς διανόησιν, καθίστανται ἀτροφικαί. Πλὴν τούτων ἡ λιπώδης ἐκφύλισις τοῦ ἥπατος, ἡ ἐντερίτις, ἡ μυοκαρδίτις, ἡ διέμεσος νεφρίτις εἰσὶν ὡς τὰ πολλὰ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

Διάμεσοι μορφῆ τοῦ ὀξέος καὶ χρονίου ἀλκοολισμοῦ εἶνε ὁ ὑποξυς καὶ ὁ ὑπέροξυς τοιοῦτος. Ὁ ὑπέροξυς ἀλκοολισμὸς ἢ τὸ τρομῶδες λεγόμενον παραλήρημα ἀναφαίνεται, ὅταν ζητήσωμεν νὰ ἐγκαταλείψωμεν ἀποτόμως τὰ οἰνοπνευματώδη ποτά· πρὸς δὲ τό τε μέγα ψῦχος καὶ ὁ ἀφόρητος καύσων παρὰ τοῖς ἀλκοολικοῖς ἐπιδρῶσι τὰ μάλιστα, εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τούτου. Τὸ τρομῶδες λεγόμενον παραλήρημα ἐπέρχεται ἐν καιρῷ ἡμέρας· κατ' ἀρχὰς ὁ ἀλκοολικός ἀνησυχεῖ, γίνεταί αἰσθητός καὶ λίαν εὐερέθιστος, κεφαλαλγεῖ, ἰλιγγίᾳ, αἰσθάνεται ἀτονίαν γενικὴν, πρὸς δὲ τρόμον τῶν τε χειρῶν καὶ τῆς γλώσσης· μετὰ δὲ τὰ προδρομικὰ ταῦτα συμπτώματα ἐπέρχεται ἡ ἐκδήλωσις τοῦ τρομῶδους παραλήρηματος. Τὰ μαρτύρια αἵτινα ὑφίσταται ὁ δυστυχῆς οὗτος δὲν δύναται νὰ περιγράψῃ· ἀκούει φωνὰς ὑβριστικὰς δι'

ἐαυτόν, αἰσθάνεται τὸ ἐγχειρίδιον διαπερῶν τὰ σπλάγχχνα του, βλέπει ὄφεις δάκνοντας αὐτόν καὶ μύρια ἄλλα φανταστικὰ ἀποτρόπαια· παλαίει δέ, ἀγωνίζεται κατὰ τῶν ἀποτροπαίων αὐτῶν ψευδαισθήσεων, μέχρις οὗ κατὰκοπος ἔκ τε τῆς πύλης καὶ τῶν πόνων τῶν φανταστικῶν ἡσυχάζει ἐπ' ὀλίγον, ὅπως καὶ αὐθις ἀρχίσῃ τὴν φανταστικὴν ὀδυνηρὰν ἀγωνίαν. Ἡ διάρκεια τοῦ τρομῶδους παραλήρηματος διαρκεῖ ὡς τὰ πολλὰ μίαν ἡμέραν ἔστιν ὅτε ὅμως μίαν ἢ καὶ δύο ἐβδομάδας.— Ὁ ὑποξυς ἀλκοολισμὸς ἢ τὸ ὄνειρικόν λεγόμενον παραλήρημα ἐπέρχεται ἐν ὄρα νυκτός. Καθ' ἣν στιγμὴν ὑπνώττει ἡσυχῶς, συνεπιεῖ ὄνειρον ἢ κρότου ἐγείρεται πλήρης φόβου καὶ τρόμου διὰ τὰς φοβερὰς φανταστικὰς σκηναὶς τὰς ἐκτυλισσομένας πρὸ αὐτοῦ.

Αἱ μολυσματικαὶ νόσοι ὡς γρίππη, τυφοειδῆς πυρετός, αἱ χειρουργικαὶ παθήσεις ὡς τραυματισμοὶ τοῦ κρανίου, συντελοῦσι τὰ μάλιστα, ὅπως παρὰ τούτοις ἐκραγῆ ὁ ὑποξυς ἀλκοολισμὸς.

Καὶ νῦν ὅτε δι' ὀλίγων διεξήλθομεν τὰ περὶ τοῦ ὑπεροξέος καὶ ὑποξέος ἀλκοολισμοῦ μεταβαίνομεν εἰς τὴν θεραπείαν τῶν τοιούτων. Κατὰ τὸν ὑπέροξον ἀλκοολισμόν, φροντίζομεν νὰ περικόψῃ ὁ ἀσθενὴς ἡμῶν τὸ οἰνόπνευμα σὺν τῷ χρόνῳ ἐνέσεις ναρκωτικαί, ἐὰν ἡ καρδία ἔχῃ καλῶς, ἀποβαίνουσι λίαν ἐπιβλαβεῖς, ἐὰν ὅμως ἡ καρδία εἶνε ἐξησθενη-

μένη, τότε χορηγοῦμεν τὰ καρδιοτονωτικὰ ὡς τὴν δακτυλίτιδα κ.τ.λ. Χλιαρὰ ὑδροθεραπεία, δίαιτα αὐστηρά, ὡς γαλακτοτροφία καὶ τινα ὄψα, δέον νὰ εἶνε ἐκ τῶν πρώτων μελημάτων μας.

(Συνέχεια καὶ τέλος εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος).

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΡΑΝΙΣΤΗΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΗΜΕΤΕΡΩΝ ΠΡΟΓΟΝΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου τεύχους).

Εἰς δὲ τοὺς Ὀμηρικούς ὕμνους (XX) ἀναφέρεται περὶ τοῦ Ἡφαιστοῦ ὅτι οὗτος μετ' Ἀθηνῆας γλαυκώπιδος ἀγλαὰ ἔργα ἀνθρώπων ἐδίδαξεν αὐτὸ πάρος περ ἄντροις ναιετάσκον ἐν οὐρεσὶν ἠὲ τῆς Ἥρας.

Διαφέρει ἡ περιγραφή αὕτη τῶν τότε ἀνθρώπων ὑπὸ τῶν ποιητῶν τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὑπὸ τῶν ἀνθρωπολόγων ἐκ τῶν λειψάνων καὶ τῶν ἀνθρωπίνων εὐρημάτων ἀναπλασθείσης;

Ἰπῆρχεν ἄρα γε ἀδέσποτός τις καὶ ἀόριστος παράδοσις κληρονομηθεῖσα μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς ἱστορίας, ἣν διετύπωσαν οἱ ποιηταί, ἢ ἡ μεγαλοφυΐα αὐτῶν διάνοια ἀνέτρεξε μαντικῶς πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἀμυδρῶς ὡς ἐν ὄραματι διεῖδε τὴν ἀρχὴν τῶν πρωτογόνων ἀνθρώπων;

Ἄλλὰ διατί ν' ἀνατρέχωμεν εἰς τὴν ἀρχαιότητα καὶ ἀναζητῶμεν ἀπὸ τῆς ποιητικῆς φαντασίας περιγραφὴν τῆς πνευματικῆς βραθυμίας, ἐν ἣ διετέλει ὁ ἄνθρωπος πρὸ τῆς εὐρέσεως τοῦ πυρός, τοῦ πρώτου τούτου σταθμοῦ, ἀφ' οὗ ἤρξατο ἡ ἐξάνθρωπισις, ἐνῶ εὐχερέστερον δυνάμεθα νὰ ῥίψωμεν τὸ βλέμμα περὶ ἡμᾶς εἰς τὸ ἕτερον ἡμισυ τῆς ἀνθρωπότητος, τὸ μέχρι σήμερον ἐπὶ τόσας χιλιετηρίδας ἐτῶν παραμεῖναν ἐν βραθυμίᾳ οὐχὶ πολὺ ἀνωτέρα

τῶν χρόνων, καθ' οὓς ἔζων οἱ ἄνθρωποι τῆς Κραπίνης καὶ τοῦ Σπύ;

Ὁ χρόνος δὲν ἐπιτρέπει δυστυχῶς νὰ περιέλθω μεθ' ἡμῶν τὰς χώρας, ἐφ' ὧν ζῶσι τὰ διάφορα ἀπολίτιστα φύλα τῶν ἀνθρώπων, αἵτινα εὐρίσκονται ἔτι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς καὶ αἵτινα διαρκῶς καὶ ἀμειλίχτως ἀποδεκατίζει κατὰ τὸν κοινὸν περὶ ὑπάρξεως νόμον ἢ εὐρωπαϊκὴ φυλὴ, διὸ καὶ θέλω προσπαθῆσαι νὰ δεῖξω ὑμῖν δι' ὀλίγων παραδειγμάτων ὅτι οἱ προπάτορες ἡμῶν τῆς τριτογενεῦς ἐποχῆς ἀφῆκαν ἀνεξίτηλα ἔχνη εἰς τοὺς ἀπογόνους διήκοντα μέχρι τῶν ἡμετέρων χρόνων.

Ἐτυχε ποτε, ἐν ἔτει 1894, νὰ ἴδω ὁμάδα ἀγρίων, οὓς ἐπιχειρηματίας ἔφερε καὶ εἰς τὴν πόλιν Würzburg ἐκ τοῦ κέντρου τῆς Ἀφρικῆς ἐκ τῆς φυλῆς Matabele πρὸς ἐπίδειξιν. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἶχον τὴν ὄψιν ἀγρίων, ἔφερον τὰ ἀκόντια αὐτῶν καὶ τὰς δερματίνας ἀσπίδας καὶ τὰ βέλη, ἐχόρευον μονοτόνους χορούς δι' ἔτι μονοτονωτέρας μουσικῆς, προσομοίας πρὸς τὴν τῶν παρ' ἡμῖν ἐγγυρῶν ὀργάνων, ἐφέροντο δὲ πρὸς τὸ κοινὸν ἡμέρωσ καὶ εὐπρεπῶς. Τίς ἠδύνατο νὰ ὑποθέσῃ βλέπων αὐτοὺς ὅτι προήρχοντο ἀπὸ χώρας, ἐν ἣ κατὰ τὸ 1869 ἀνευρέθησαν ὑπὸ Εὐρωπαίων περιηγητῶν σπήλαια πλήρη ἰχνῶν ἀνθρωποφαγίας; «Οἱ τοῖχοι αὐτῶν ἦσαν μέλανες ἐκ τῆς πυρᾶς, τὸ δὲ ἔδαφος κεκαλυμμένον ὑπὸ ἀνθρωπίνων ὀστέων φύργην μίγδην κεχυμένων, τόσῳ δὲ ἀφθόνων ὥστε ταῦτα ἐξεχύνοντο καὶ ἐξω τοῦ στόματος τῶν σπηλαίων. Ἰδίως πολυάριθμα ἦσαν τὰ κρανία παιδίων καὶ ἐφήδων. Τὰ ὀστά ἦσαν συντεθλασμένα δι' ἀμβλέων ὀργάνων καὶ ἀπεξυσμένων λίθων, τὰ αὐλοειδῆ ὀστά, τὰ ἐνέχοντα τὸν μυελόν, ἦσαν εἰς μικρὰ τεμάχια κεκομμένα, μόνον δὲ αἱ ἀρθρώσεις ἦσαν ἄθραυστοι. Ἐνῶ δὲ οἱ ἐγγύριοι ἐβεβαίουν τοὺς περιηγητὰς ὅτι κατηγγήθη τὸ ἔθιμον τοῦτο, ἐν τούτοις πρόσφατα ὀστά φέροντα εἰσέτι ἐπ' αὐτῶν τὸ λίπος κατεδείκνυν ὅτι τὰ θύματα εἶχον καταφαγῶθαι πρὸ μνηῶν». Ὁ περιηγη-

της Piaggia επισκεφθείς τὴν φυλὴν Njam-Njam ἐν Ἀφρικῇ ἀναφέρει, ὅτι ἦτο αὐτόπτης μάρτυς ἐν τινι συμπλοκῇ τῶν ἀγρίων τούτων μετ' ἄλλων ἐχθρῶν, καθ' ἣν οἱ πρῶτοι ἔφαγον τὸ κρέας τῶν φονευθέντων «ἐκ μίσους καὶ ἐξ αἰμοβόρου ἐμπύτου». Οἱ ἀνθρωποφάγοι οὗτοι, ἀναφέρει ὁ Schweinfurth, «καυχῶνται ἐπὶ τούτῳ, καὶ πρὸς ἐπίδειξιν φέρουσι τοὺς ὀδόντας τῶν ὑπ' αὐτῶν καταφαγωθέντων ὡς περιδέραιον, κοσμοῦσι δὲ τὰς κατοικίας αὐτῶν ἀναρτῶντες πρὸ αὐτῶν τὰ κρανία τῶν θυμάτων. Ἐν πολέμῳ κατατρῶγονται ἀνθρώποι πάσης ἡλικίας... ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἀποθνήσκοντες αἰφνιδίως ἢ μένοντες ἀνευ συγγενῶν καὶ ὑποστηρίξεως. Ὁ δὲ Felkin διηγεῖται ὅτι ἡ ἀνθρωποφαγία παρ' αὐτοῖς δὲν προέρχεται ἐκ πείνης ἢ ἐκ μίσους, ἀλλ' ἀπλῶς ἐκ πόθου πρὸς τὸ ἀνθρώπινον κρέας.

Περὶ φυλῆς τινος, τῶν Manyema, ἐν τῇ κεντρικῇ Ἀφρικῇ, λέγει ὁ Λίβιγκστον ὅτι ἀδὲν γνωρίζει ἀν πρέπει νὰ αἰσθανθῇ τις εἰκτον ἢ ἀγανάκτησιν κατὰ τῶν ἀγρίων τούτων, οἷτινες πρὸς μὲν τοὺς καλῶς ὠπλισμένους Ἀραβὰς εἶνε ταπεινοὶ καὶ ἐλευθέριοι, πρὸς ὁμάδα ὅμως περιηγητῶν ἄγριοι καὶ αἰμοβόροι καννίβηλοι, πᾶς δὲ φονεύμενος ὑπ' αὐτῶν περὶ τοῦ κρέατος αὐτοῦ εἰς συμπόσιον».

Ὁ Stanley διηγεῖται περὶ τοῦ μέσου Κόγκου ὅτι εὔρε χωρία ὅλωι ἐγκταλειμμένα ἐκ τοῦ φόβου τῆς ἐπιδρομῆς τῶν ἀνθρωποπόρων. «Χωρὶς τινος, λέγει, ἔκειντο κεκλυμένα ὑπὸ τῶν σνηρεφῶν φυλλωμάτων τῶν Γαμαρινδῶν, τῶν Βαυβκαῶν, τῶν Ἐλατῶν φοινίκων, καὶ Ὀλδρελδίας τῆς ἀφρικανῆς, ἀλλ' οἱ κάτοικοι εἶχον ἐγκταλείψει αὐτά. Ἐκαστῇ ὁδῷ τῶν χωρίων ἔφερε δύο σειρὰς ἐκλευκαθέντων ὀστέων, τροπαίων ἐκ καταφαγωθέντων ἀνθρώπων... Οἱ καρποὶ τῶν Βαυβκαῶν καὶ τῶν Μουζῶν ἐκρέμαντο ἀπὸ τῶν στελεχῶν, αἱ δὲ κατέρυθροι δρύππαι τῶν φοινίκων, ἀνηρημέναι κατὰ θυσάνους ἐλικνίζοντο ἀνωθεν τοῦ φρικώδους τούτου τόπου». Ὁ Livingston διηγεῖται περὶ τῶν Mtamba παρὰ τῷ Lua-

laba ὅτι τὸ τέλος ἔριδος μεταξὺ συζύγων εἶνε ὁ θάνατος τῆς συζύγου. μεθ' ὃν ὁ ἀνὴρ τρώγει τὴν καρδίαν αὐτῆς. Παρὰ τισι μάλιστα εὔρεν ὁ αὐτὸς περιηγητῆς ὅτι οἱ αὐτόχθονες τρώγουσι καὶ τὰ πτώματα τῶν ἀποθάνοντων.

Εἰς τὰ φύλα τοῦ Camerun ὁ διάδοχος τοῦ ἡγεμόνος δὲν θεωρεῖ ἐκυτὸν ἄξιον τοῦ ἀξιώματος πρὶν ἢ ἐκ τοῦ φανεροῦ ἢ διὰ δόλου θανατώσῃ τινὰς ὁμοφύλους καὶ διανείμῃ τεμάχια τοῦ σώματος ἢ καὶ αὐτὰ τὰ σπλάγχχνα μεταξὺ τῶν συγγενῶν καὶ τῶν φίλων ἡγεμονίσκων. Ἐν ἔτει 1877 ὁ βασιλεὺς τῆς διαβοήτου Δαχομέης ἐθνατώσε περὶ τοὺς 500 ἀνθρώπους· τί ἔγεινεν οἱ ἀνθρώποι οὗτοι δὲν εἶνε γνωστόν, ἀλλ' εἶνε πιθανώτατον ὅτι καταφαγώθησαν ἕνεκα λόγων φετιχιστικῶν. Μόνον δὲ τὰ κρανία τῶν δυστυχῶν περιεσώθησκον ὅπως παρατάσσονται κατὰ τὰς ἐορτάς, στολίζωσι τοὺς τάφους, ἢ χρησιμοποιοῦνται ὡς ποτήρια πρὸς πόσιν.

Ἡγεμονίσκοι τινὲς τοῦ Fidschi ἐθνατώσαν τοὺς ἐχθροὺς ἐμπήξαντες πᾶσσαλον ξύλινον διὰ τοῦ ἐγκεφάλου.

(Συνέχεια καὶ τέλος εἰς τὸ ἐπόμενον τεῦχος).

ΣΠΥΡ. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου

Προδεχῶς ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ ἀγαπητοῦ συνεργάτου τῆς Πανελληνίου Ἐπιθεωρήσεως κ. Σπύρου Ι. Σπυριδωνίδου, ὑποδιευθυντοῦ τῆς «Ἀστραπῆς» δευτέρα δευρὰ τῶν Μακεδονικῶν Διηγημάτων του. Καὶ ὁ δεύτερος αὐτὸς τόμος, ἀπὸ τὴν μεγάλην ζωὴν τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος, θὰ γεννήσῃ ῥῆγες πατριωτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ θὰ κάμῃ καρδίας νὰ πάλλουν ἀπὸ τὰς ἀναμνήσεις ἐπεισοδίων ἠρωτικῶν καὶ τραγικῶν δυσχρόνων. Ἡ τιμὴ ἐκάστου τόμου ὠρίσθη εἰς δραχμὴν μίαν.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀποκτήσωσι τὰ «Μακεδονικὰ Διηγήματα» τοῦ κ. Σπυριδωνίδου (δευτὴ δευτέρα) ἄς σπεύσωσι νὰ ἀποστείλωσι τὴν συνδρομὴν ἢ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Πανελληνίου Ἐπιθεωρήσεως, ἢ εἰς τὸν ἐκδόστην, ὁδὸς Ἀδριανοῦ ἀριθ. 26, Ἀθήνας.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ

Ἡ ἐξέλιξις τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου μᾶς παρέχει συχνὰ εὐαρεστοὺς ἐκπλήξεις. Εἶναι τοῦτο παρήγορον πολὺ, διότι ἀποδεικνύει ὅτι μία μεγάλη ζωικότης ὑπάρχει εἰς αὐτό, ἢ ὅποια πολὺ θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν τελείαν διάπλασιν του ἐν τῷ μέλλοντι.

Ὁ ἐφετεινὸς χειμὼν ὑπὸ θεατρικῆν ἔποψιν μᾶς παρέσχεν ἐκπλήξεις πολλὰς. Οὕτως εἶχομεν χειμερινὸν θέατρον εἰς τὸ «Πανελλήνιον», ἀριστα λειτουργήσαν ὑπὸ τὴν σθεναρὰν διεύθυνσιν τοῦ κ. Θωμᾶ Οἰκονόμου, εἰς τὸ ὅποιον ἐνεφανίσθη, διὰ πρώτην φοράν συστηματικομένη, Ἑλληνικὴ ὀπερέττα, ἢ ὅποια ἔπαιξεν ἕως τῶρα δύο θαυμάσια ἔργα, τὴν «Νυκτερίδα» τοῦ Στράους καὶ τὴν «Ὠραίαν Ἑλένην» τοῦ Ὄφελμαχ.

Τὸ «Πανελλήνιον», κατὰ τὴν χειμερινὴν του αὐτὴν περίοδον, μᾶς παρέσχε δύο ἕλας εὐαρεστοὺς ἐκπλήξεις. Μίαν ἐπάνοδον εἰς τὴν Ἀθηναϊκὴν Σκηνὴν παλαιοῦ ἐκλεκτοῦ τεχνίτου καὶ μίαν ἐμφάνισιν διὰ πρώτην φοράν νεαρῶς καλλιτέχνιδος, ἢ ὅποια εἰς δύο μῆνας κατόρθωσε νὰ δημιουργήσῃ θαυμάσιον παρόν, ἐνῶ νυγρόνως ὑπόσχεται μοναδικὸν μέλλον.

Ὁ ἐπανελθὼν μετὰ ἀπουσίαν δέκα δολοκλήρων ἡμερῶν εἶνε ὁ Ἀνδρέας Φιλίππιδης, ὁ πασίγνωστος ἠθοποιὸς μετὰ τὴν ἰσχυρὰν καὶ ἐντονον φωνὴν του, ὁ Φιλίππιδης ὁ σιγήσας διὰν ἦτο νεώτατος ἀκόμη, τὸ περιφρημον «Λίγο ἀπ' ὅλα» μετὰ τὰ τραγούδιά του, τὰ ὅποια διατηροῦνται εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ καὶ τῶρα, μετὰ πάροδον τόσων ἡμερῶν. Ὁ Φιλίππιδης ἐφέτος εἰς τὸ «Πανελλήνιον» κατέκτησε διὰ μᾶς πάλιν τὰς παλαιὰς συμπαιθείας τοῦ κοινοῦ. Εἰς τὴν «Νυκτερίδα» ὡς διευθυντῆς τῶν φυλακῶν Φράγκ καὶ εἰς τὴν «Ὠραίαν Ἑλένην» ὡς Κάλχας, ἐδημιούργησε δύο ρόλους ὑπερόχους καὶ ἀνατυκαταστάτους. Ἡ φωνὴ του, φωνὴ βαρυτόνου μοναδική, ἐγέμιζε τὰς ἡχοῦς τοῦ θεάτρου ἀπὸ ἀρμονικωτάτας μελωδίας καὶ ὁ κόσμος δὲν ἔπαυε χειροκροτῶν αὐτὸν φρενημιωδῶς.

Εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ Ἀνδρ. Φιλίππιδου ἢ σύζυγός του κυρία Φωτεινὴ Φιλίππιδου ἐνεφανίσθη εἰς τὴν «Σταχτοπούτα» εἰς τὸ «Τί ἀξίζει νὰ σὲ λέν Ἑρνεστό» καὶ εἰς τὸ «Ἐπίδειγμα συζύγου» εἰς τρεῖς ρόλους ἀρκετὰ δυνατοὺς καὶ ἀρκετὰ δυσχερεῖς, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπερήρесе καὶ ἐπηνέθη διὰ τοῦτο τὰ μέγιστα ἀπὸ ὅλων τὸ θεατροφιλον κοινόν.

Ἡ δευτέρα ἐκπλήξις, ἢ διὰ πρώτην φοράν ἐμφάνισις νεαρῶς καλλιτέχνιδος ἦτο τῆς δεσποινίδος Μαρίας Φιλίππιδου, θυγατρὸς τοῦ ἀνωτέρω ζεύγους. Τὴν πρώτην φοράν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐνεφανίσθη ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ «Πανελληνίου», ἐγέμισεν ἀπὸ ἐκπλήξιν τὴν πλατεῖαν τοῦ θεάτρου. Πῶς ἔχει συγκεντρωθῆ ὅλη αὐτὴ ἡ ζωὴ, ὅλη αὐτὴ ἡ χάρις, ὅλη αὐτὴ ἡ δύναμις, εἰς τὴν δεκαπενταετη μὸλις κόρην, ἢ ὅποια, μετὰ τὴν πρώτην τῆς ἐμφάνισιν ἀμέσως ἐπεβλήθη καὶ κατέλαβεν ἐπιφανῆ θέσιν ἐν τῷ Ἑλληνικῷ θεάτρῳ; Αὐτὸ διερωτῶνται ἀκόμη καὶ σήμερον ὅλοι ἐκείνοι οἱ ὁποῖοι δὲν παύουν νὰ θαυμάζουν καὶ νὰ χειροκροτοῦν τὴν «Φιλίππιδισσαν», ὅπως ἐπωνομάσθη ἤδη χαϊδευτικὰ ἀπὸ τὸ κοινόν.

Εἶνε πραγματικῶς μία ἐκπλήξις ἢ κόρη αὐτῆ. Εἰς τὰς κωμωδίας «Νυφίτσα» καὶ «Ἀρκοῦδα» ἔχει δύο ρόλους ὑπερόχους καὶ ἐντελῶς διαφόρους πρὸς ἀλλήλους, οἱ ὁποῖοι διὰ νὰ κρατηθοῦν ἀπρητίετο δύναμις μεγάλη καὶ τέχνη περισσοτέρα. Καὶ ὅμως τὸ κοριτσάκι αὐτὸ ὄχι μόνον τοὺς ἐκράτησεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐδημιούργησε τοιοῦτους, ἰδίως τὸν πρῶτον, ὅστε νὰ μὴ εἶνε δυνατόν νὰ τοὺς φαντασθῇ πλέον κανεὶς διαπλατιτομένους ἀπὸ ἄλλην. Μήπως ὅμως εἰς τὴν «Νυκτερίδα» ὡς πρίγκηψ Ὀρλόφσκη, εἰς τὴν «Ὠραίαν Ἑλένην» ὡς Πυλάδης καὶ εἰς τὰς κωμωδίας «Τί ἀξίζει νὰ σὲ λέν Ἑρνεστό» καὶ «Ὁθέλλος» δὲν διέπλεσεν ἄλλους ρόλους μοναδικούς ἐν ἀφελείᾳ, χάριτι καὶ τέχνῃ σκηναϊκῇ;

Ἡ Μαρία Φιλίππιδου ἔχει τὸ δαιμόνιον τῆς τέχνης μέσα της. Εἶναι ἐν ἡφαίστειον τοῦ βροῦζει. Καὶ δὲν εἶνε ἐκπλήξις τὸ παρόν της μόνον. Ἐκπλήξις εἶνε καὶ τὸ μέλλον της, διότι κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ προείπῃ ἕως ποῦ θὰ προχωρήσῃ καὶ ποῖα ὄρια θὰ θέσῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ταλάντου της, ἢ νεαρωτάτη αὐτῆ τῶν ἠθοποιῶν μας, ἢ ὅποια ὄρησεν εἰς τὸν δρόμον της μετὰ τὴν ἀστραπιαίαν ταχύτητα καὶ μετὰ τὴν παρασύρουσαν δύναμιν ὀβίδος.

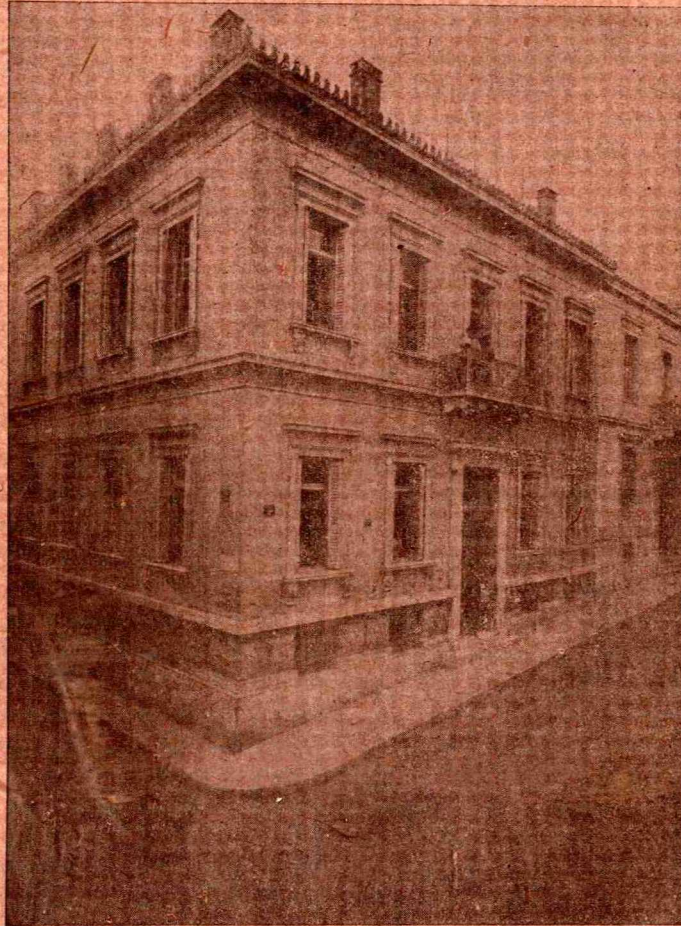
Τὰς ὀλίγας γραμμὰς αὐτὰς διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν οἰκογένειαν Φιλίππιδου ἐθεώρησα καθήκον μου νὰ χαράξω ἐπὶ τῇ ἐπιχειρημένη λήξει τῆς χειμερινῆς περιόδου τοῦ «Πανελληνίου». Ἡ περίοδος αὐτῆ μᾶς ἔδειξε μεσορρανήσαντα ἀπὸ τῆς πρώτης συγκυρίας ἕνα ἀστὲρα φωτεινόν. Εἶθε ἡ λάμψις του νὰ βαίῃ πάντοτε ἀξάνουσα.

Σπύρος Ι. Σπυριδωνίδης

ΟΙΝΟΣ ΑΙΜΑΤΟΓΟΝΟΣ
ΙΑΤΡΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΒΕΘΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

Σκευασία τονωτική διδομένη, κατά των έλλωδών πυρετών, αναιμίας, χλωρώσεως, νευρασθενείας, νοσημάτων του θώρακος και εις γενικάς ατονίας, χωρίς τὰ επιφέρη σιτομαχικὰς διαταράξεις και δυσκοιλιότητα.

Πωλείται αντί δραχμῶν **2,50** ἐκάστη φιάλη. Εὑρίσκεται εις τὰ φαρμακεία κ. κ. Λίτσου (Ομοιοία), Α. Φωκᾶ (ὁδὸς Παρθεναγωγείου), και Σκλέπα (Εὔρηπιδου και Μεγάνδρου).

«**ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ**» Ἡ μεγάλη ἐν Ἀθήναις Χειρουργικὴ και Γυναικολογικὴ Κλινικὴ
τοῦ ἱατροῦ **Κ. Γ. Λαμέρα**

Ἰψηγητοῦ τῆς Γυναικολογίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ

Ἐδὸς **Μασσαλίας 5.**

Εἶνε ἡ μόνη Κλινικὴ ἐν ἣ χειρουργεῖ ὁ καθηγητὴς τῆς χειρουργικῆς και διευθυντὴς τοῦ
Αρετταίου νοσοκομείου κ. **Ε. Καλλιωνίδης**.